

Slovenski PRIJATELJ.

Izhaja enkrat v mesecu.

Velja 4 gold. av. velj. na leto.

Štev. 11. V Celovcu 15. novembra 1880. XXIX. tečaj.

Pridiga za prvo nedeljo v adventu.

(O splošni sodbi.)

„In ljudje bodo koperneli od strahu in pričakovanja tistega, kar ima črez ves svet priti.“
(Luk. 21, 26.)

Vvod.

Z današnjim dnevom je spet nastopil adventni čas, veseli čas zveličanja in gnade božje. Cerkev nas v tem času spet k pokori in poboljšanju kliče in na Božične praznike, na rojstvo Sina božjega, pripravlja. — Od velike noči sem je veliko časa preteklo in v tem času ste gotovo veliko hudega storili; k spovedi pa ste, kakor se mi zdi, le redko dohajali in molitev in post ste radi na stran puščali, zatorej vas cerkev danes vnovič k spovedi in k sv. obhajilu

* Prečastiti gospod profesor v Mariboru Ivan Skuhala mi je poslal pridige za vse nedelje in vse praznike celega leta, tudi pridige za postni čas, za pri Slovencih bolj znane svetnike in svetnice, slednjič za nekatere posebne cerkvene slovesnosti. Te pridige je spisal in govoril slavni gosp. Jožef Rozman, ki je kot nadžupnik v Konjicah po nesreči tako naglo smert storil. Rozman, Bog mu daj dobro! — je bil učenec pa poseben prijatelj rajnega škofa Martina Slo mšeka, stolni korar, vrednik ljubljenskih „Drobtinec“ in spisatelj prve slovenske kateketike. Pridige, ki jih bo de „Slov. Prijatelj“ za naprej lepo zaporedoma donášal, so prav jasno in praktično osnovane, spisane v prav domači pa vendar dokaj lepi besedi in tako izdelane, da jih pridigar, ki jih le enkrat prebere, že zna, ljudstvo pa tudi lahko razume in ohrani. Pridige so polne milobe — „Salbung“ pravi Nemec. Mislim, da vsak pridigar po pravici poreče: Te pridige dobro došle!

Zatorej se preč. g. Skuhalu v svojem in v vseh pridigarjev imeni za tak imeniten del serčno zahvaljujem! And. Einspieler.

vabi in vam molitev in post priporoča. In da bi njeno vabilo bolj izdalo, spominja nas na sodbo in pripoveduje, kolika groza nas vse sodnji dan čaka in kakošna strašna znamenja bodo se na nebu in na zemlji prikazovala. Bliskalo se bo tako neznano, da se bo celi svet od ognja vnel, treskalo in gromelo bo tako strašno, da bota nebo in zemlja pokala, in karkoli je stvarjenega, bode na kup padalo in konca vzelo; in „vsi ljudje, pravi sv. pismo, bodo koperneli od strahu in pričakovanja tistega, kar ima črez ves svet priti.“ Kralj David se je na svojem častitem tronu vselej sklonil, ko je na sodbo mislil; sv. Avguštin, ko je še v naročju nečistosti spal, se je zdramil in milo zjokal, ko je sodbo premišljeval, in Evdoksija, ki je bila velika grešnica, je postala velika spokornica, ko je bila slišala od sodnjega dneva peti; tako se bote tudi vi, ljubi moji! ložej greha varovali, in posvetne norčije vam ne bodo toliko k sercu šle, če bote večkrat sodbo premišljevali. Zavoljo tega bom tudi jes danes od poslednje sodbe govoril in vam pokazal:

1. čemu bo poslednja sodba in

2. kako se bode človeku pri njej godilo.

Preden pa začnem, se vam priporočim, da me tiho in zvesto poslušate.

Razlaga.

1. Vera in skušnja nas uči, da vekomaj nobeden človek na svetu ne ostane; ampak vse, kar se rodi, mora umreti in spet drugim prostor narediti. Ni ga, ki bi bil smerti odšel, pa ga tudi nikoli nobenega ne bo. Po smerti je potem treba takoj k sodbi iti in račun od svojega življenja dati. Truplo še na parah leži, duša pa se v nebesih veseli, ali v večnem ognju gori, ali pa se v vicah od malih grehov čisti. Pa po tej prvi bo poznej še druga, poslednja sodba, pri kateri bodo vsi ljudje skupaj sojeni. Čemu bo ta druga ali poslednja sodba, vam hočem pokazati.

Poslednja sodba bode iz teh le vzrokov:

a) Precej po smerti bode le duša sojena in le duša bo prejela, kar si je zaslužila, truplo pa v zemlji gnjije in je brez plačila in brez kazni; zato bo Bog na sodnji dan vse trupla spet oživel in tudi njih sodil, da bodo tudi trupla ali v nebesa vzeta ali pa v pekel pogreznjena. Zatorej imejte skerb za svoje truplo in ohranite vse svoje ude v čistosti in svetosti. Sramožljive oči bodo Boga gledale, razuzdane oči pa ne bodo drugega videle, nego temoto in noč. Neomadeževana usta bodo pila iz studenca večnega življenja in jedla od drevesa večnega zveličanja, gnjusna usta pa bodo preklinjala in se rotila in ne bodo drugzega okusila nego ogenj, žveplo in pepel. Nedorljna ušesa bodo slišala nove in svete pesmi razlegajoče se od enega kraja nebes do drugega, ušesa pa, ki tu

le klafarske in posvetne marnje poslušajo, tudi tam ne bodo drugega slišala, kakor jok in stok in škripanje z zobmi. Ne le duša, ampak tudi jezik, ki ogovarja ali krivo prisega, bo moral biti kaznovan; tudi gerlo, ki požrešnosti in pijanosti služi, bode moralo strup in razbeljeno olje piti — vse to bode se na sodnji dan odločilo.

b) Še bolj pa, bi rekel, je poslednja sodba potrebna zato, da bo skrita hudobija pred celim svetom osramotena, in zaterta nedolžnost vpričo vseh ljudi pohvaljena in počastena. Kolikokrat se pač zgodi, da hudobnež v časti živi, pravični pa je zaničevan; marsiktera ženska do vrata v nečistost pogreznjena velja za nedolžno, nedolžna pa se ima za veliko grešnico! Vse to bo takrat na dan prišlo in nič ni tako skrivno, da bi takrat skrito ostalo. Tatvine in goljufije, katerih nobena gosposka ni kaznovala; nesramnosti, za katere nihče ne ve, kakor stene in postelje; laži, ki se zdaj za resnico deržijo, vse bo razodeto vpričo znancev in neznancev. Nespodobna želja, na katero smo še zdavnej pozabili, krivica, ki je komaj krajcar vredna, beseda, ki se nam nedolžna zdi, tam ne bo pozabljena, ampak na dan bo morala, da se na tehtnici božje pravice tehtta. — O koliko veselja bote imeli takrat vi, ki vas zdaj ljudje po krivici dolžijo in ob poštenje spravljajo! Kolika sreča bo za vas, ki v svojem srcu nič gerdega ne terpite in se nespodobnega poželjenja varujete; pa tudi za vas, ki na tihem črez svoje grehe solze točite in v samotnih molitvah Boga za usmiljenje prosite! Tisti dan vam bo Sodnik vašo nedolžnost, vaše poštenje sto in tisučkrat povernil in za vsako po nedolžnem prelito solzo nebeško krono odločil. — Gorje pa tudi vam, ki zdaj po noči hudobije doprinašate, katerih pri belem dnevu ne smete; ki imate zdaj čast in poštenje pred ljudmi, čeravno ste v srcu vsi spačeni in hudobni; ki goljufujete, kradete in nečistujete, pa vse dobro skriti znate — takrat bode se vam krinka z obraza potegnila, za katero se zdaj skrivate, takrat bodo vaše hinavske poti vsem ljudem znane postale. To bo žalost! To bo sramota! Ali pravica mora na dan, če ne tukaj, bo pa na unem svetu.

c) Še en vzrok je, zakaj bo Bog poslednjo sodbo deržal, namreč, da se bo njegova neskončna pravičnost vsemu svetu pokazala. Dostikrat vidimo tukaj hudobneža, kteremu vse po sreči gre; ima premoženje, zdrav je noter do smerti in vse ga časti; kar mu na misel pride, vse se mu stori. Pravičnega pa terejo nadloge in stiskajo reve; ljudje ga čertijo in komaj ena nesreča odide, ga že druga pritisne. Ali je to pravica? bi vtegnil kdo vprašati. Če je Bog pravičen, zakaj se za brumnost ne potegne in zakaj pusti razuzdanca v veselju prevzetovati? — Glejte! vse to bode se na sodnji dan zvedelo. Takrat bode se preganjana nedolžnost še lepše svetila in posvetni dobrovoljec, kterega Bog tukaj z dobrotami obsipava, ne bo vedel no-

benega izgovora in bo v dno pekla pokopan. — Dostikrat vidimo pošteno mater, ki ima po šest ali sedem drobnih otrok, pa vendar mora umreti, dasiravno se vse za njo joče in jo vse obžaluje; berač pa, ki nima nič in je že sebi in drugim na potu, še vendar dneve in noči prekašljuje, kakor da bi ga smert ne videla in za-nj ne marala. Zakaj neki Bog tako ravna? se marsikdo vpraša. — zavoljo tega je treba splošne sodbe, da nam bo vse to odkrito in da bodo vsi spoznali, kako neskončno modro da Bog svet vlada.

2. In zdaj vas, ljubi moji poslušalci! še vprašam: Kaj menite, kako se nam bode pri tisti sodbi godilo? — Dragi moji poslušalci! roko si na srce položite in sami sebe vprašajte, kakošno je vaše življenje? Je-li hvale ali čertinja vredno?

a) Če vam vest očita, da še z Bogom niste v prijaznosti; če vam srce tolče, ko se spominjate na nekatere grehe, ki še niso spokorjeni, tedaj vam naprej povem, da vam ne bo dobro, ampak slabo vam bo pri splošni sodbi. — Na oblakih neba bo sodnik Jezus Kristus z veliko častjo prišel, pravičen pa oster, da bodo vse stvari pred njim trepetale. Križ se bo svetil, kakor solnce, in njegove rane bodo se blisketale, kakor blisk. Angelji bodo vse k sodbi klicali in trobente bodo bučale, tiste strašne trobente, ki bodo klicale: „Merliči! vstanite in pojdite k sodbi!“ Vsa natora se bo tresla, vse moči se bodo gibale in med strašnim gromenjem bota nebo in zemlja končana. Kam boš ti grešnik takrat bežal? Nebesa te ne bodo hotela, zemlja bo vsa goreča, in v pekel iti, boš se bal. Takrat boš v svoji veliki britkosti z zobmi škripal in neznano tulil: „Oh! boš rekel, zakaj sem bil rojen? Zakaj nisem v maternem telesu poginil, ker sem toliko hudega dočakal? Oh! zemlja odpri se in me živega požri! Oh hribi! padite na me in pokrijte me pred jezo serditega Boga!“ — Ali zastonj bodo tvoje tožbe, tvoj jezik ne bo nikogar omečil; peklenski duh te bo zgrabil in vergel v temno ječo, iz ktere ne pride nobeden več nazaj.

Zatorej, dragi moj! ker vidiš, koliko hudega te vtegne zadeti, zapusti svoja grešna pota, daj slovo pijanim in nečistim družbam in začni Bogu služiti. „Jes nočem smerti grešnika“, pravi Bog sam v svetem pismu, „ampak da se spokori in večno živi.“ Če se boš ti k Bogu obrnil, bode se Bog tudi k tebi obrnil, bode pozabil tvojo zdajno nemarnost in bode ti milostljivo sodbo skazal.

b) Vi pa, katerim vest nič hudega ne očita, ki ste v nedolžnosti svoja leta preživeli ali pa za storjene grehe vredno pokoro delali, vam se sodbe ni treba bati; zakaj pravični, pravi sv. pismo, je v božji roki, in nobeden las se mu ne bo skrivil. Vaš angelj varuh, Marija, Mati božja in vsi svetniki bodo na vaši strani stali, vas varovali in za vas prosili. In v njih sveti družbi bote se

vzdignili od zemlje in šli tje v nebeške prostore uživat neskončno veselje, katero vam je pripravljeno od začetka sveta. Amen.

Pridiga za drugo nedeljo v adventu.

(O pravem kesu.)

„Bratje! vemo, da je že ura, da od spanja vstanemo; — zakaj noč je prešla, dan pa se je približal.“ (Rim. 13, 11.)

Vvod.

Leto za letom nas mati katolijska cerkev k pokori in popoljšanju opominja; ni visokega praznika, da bi nam ne priporočevala molitve in posta; ni nedelje, da bi nas ne vabila k božji službi; ni adventa, v katerem nas ne bi klicala k spovedi in k sv. obhajilu. „Bratje in sestre! nam kliče z besedami sv. aposteljna Pavlja, kdaj vendar bote vstali od svojega grešnega spanja? Kdaj bote pustili svoja hudobna dela? Noč je prešla in dan je napočil, vi pa še v požrešnosti in pijanosti spite, se še v nečistosti in nesramnosti valjate! Zdramite se, zdramite, odprite serce in oči in obrnite se nazaj k svojemu Gospodu, k svojemu Zveličarju. — Ali grešnik v svojem spanju ne sliši ljubeznjivega glasa svoje matere in se ne zdrami; rajši spi, ali dremlje, in ko se mu kaj gerdega sanja, veseli se tega, kakor otrok, ki iz blata hišo zida, pa po svoji otročji pameti ne ve, da bo v kratkem spet vkup padla in se v prah razdrobila. O grešnik! grešnik! kaj bo enkrat s teboj? Kaj bo takrat, ko bo sodnja tobenta zabučala in tebe iz spanja zbudila? Takrat boš zdehal in jokal, pa bo prepozno, ker bo že noč; zdaj pa, ko je dan, mežiš in nočeš pregledati. Spovedniki te kličejo, te svarijo, ti pa se glubega delaš in si ušesa mašiš, da bi njih svarjenja ne slišal. — K spovedi ne prideš rad, in čeravno prideš, nimaš pravega kesa in se ne popoljšaš; kakoršen si bil laui, takošen si letos, kakoršen včeraj, takošen danes, ni vendar dobro veš, — sv. pismo in vera te uči — da brez pravega kesa in odpusčenja grehov ne na tem in ne na unem svetu. Pojdi k spovedi tam na sv. Lušarjah ali na sv. Gori, tam na Rimskih ali Jeruzalemskih sv. štengah, vse je prazno, vse zastonj, ako pravega kesa v tvojem sercu ni. Če pa imaš pravi kes, se ti ni treba ničesa bati, bodi pri spovedi doma ali na božji poti, v kakem kloštru ali kje drugod, to je vse eno; Bog bode ti odpustil vse tvoje grehe, ko bi jih tudi bilo, kakor peska v morju, kakor las na glavi ali

kakor listja in trave. Ker je tedaj na pravem kesu toliko ležeče, hočem vam nauk o kesu nekoliko bolj natanko razložiti in vam posebno dve lastnosti pravega kesa pred oči postaviti. Namreč:

I. pravi kes mora biti črez vse grehe in

II. pravi kes mora biti nad vse največi.

Preden pa dalje govorim, prosim, prosim vas, da me po navadi mirno in zvesto poslušate.

I. d e l.

Kdor hoče odpuščenje svojih grehov zadobiti, mora vse svoje grehe obžalovati, ker vsi Boga razžalijo; kdor pa le nad enim grehom žaluje, nad drugim pa ne, njegov kes je slab in nima nobene vrednosti. Pa ne samo vse grehe morate obžalovati, ampak tudi tiste priložnosti morate zapustiti, ki so za vas nevarne; tudi tistih tovaršev in tovaršic se morate ogibati in se ne več za njimi ozirati, ki so vas zmotili in v greh zapeljali, in sploh od vsega, kar vas od Boga odvraca, se morate odtergati, ako hočete pravi kes v svojem sercu imeti. „Le, če krivičnež za vse svoje storjene grehe pokoro dela, pravi Bog pri preroku Ecehielu, in vse moje zapovedi dopolnuje, in prav in po pravici ravna, bo živel in ne bo umerl.“ (Eceh. 18, 21.)

Kdor pa le nad nekaterimi grehi žalost občuti, nad drugimi pa ne, in kedar le nekatere zapovedi spolnuje, druge dopolniti pa si nič ne prizadeva, temu ne bo nobeden greh odpuščen, tudi tisti ne, nad katerim se najbolj joče in žalosti. „Kdor vse zapovedi derži, pravi sv. Jakob, pa le eno prelomi, on se s tem zoper vse pregreši.“ (Jak. 2, 10.) In da bote to lažej zastopili, pokažem vam primer na kralju Savlju, kteremu je Bog ukazal, vse sovražnike pomoriti in njih premoženje pokončati. Savelj je res veliko-veliko sovražnikov pomoril, samo njihovemu kralju je prizanesel in ga ni končal; zato pa se je Bog nad njim razserdil, ga vergel s trona, na kterega ga je bil povzdignil, ga ni več ljubil in mu tudi ni več odpustil. Vidite! tako moramo tudi mi vsem svojim grehom slovo dati, vse brez milosti v našem sercu pomoriti, kar bi nas moglo omadeževati, očeta in mater, če je treba, zapustiti, tudi roko ali nogo, če nas pohujša, odsekati, potem smemo upati, da nas bode Bog spet ljubil in nam naše grehe odpustil. — Če pa vi s svojo levico milošnja dajate, z desnico pa po krivičnem ali nečistem sadu segate, čemu vam je milošnja? Mar menite, da vas bo ona smerti rešila? Ne, ona je gnjusoba v božjih očeh. — Če zapovedane poste zvesto dopolnujete, v svojem sercu pa ste polni sovraštva do bližnjega, kaj vam pomagajo vaši posti? Mar menite, da vas bodo v nebesa spravili? Ne, ker so prazni in nič ne veljajo v božjih očeh. — In če tudi v djanju nič nečistega ne storite, po noči pa vendar radi okoli vesujete in se z drugim spolom pečate, radi

klafate in nesramne pesmi prepevate; mar menite, da ste še prijatelji božji, ker nečistega djanja niste doprinesli? Ne, vaš delež bo večni ogenj; zakaj tisti, ki je rekel, da vsak, ki žensko nespodobno pogleda in jo poželi, je kriv pekla, prepovedal je tudi ponočno vasovanje in klafanje, in kdor Boga iz serca ljubi, ga tudi z nespodobnimi besedami ne bo razžalil.

Vi, kakor vas poznam, imate sploh slabe zapopadke o grehu, o kesu in pokori, in mislite, da le tisti, ki kaj posebno hudega stori, ki koga ubije ali komu hišo zažge, bode pogubljen, nad drugim pa ni toliko ležeče. Zato vidimo nektere, ki ogovarjajo brez vse vesti in menijo, da se z ogovarjanjem nebesa ne zgubijo; vidimo fante in dekleta, ki imajo dolgo let znanje, pa le to za velik greh držijo ko bi kaj nečistega storili, na drugo pa ne porajtajo veliko. Kdo, povejte mi, vam je ta hudičev nauk dal? Od Boga ga nimate, od duhovna tudi nobenega ne; od zapeljivega sveta ga imate, in vi temu rajši verjamete, kakor nam, ki smo od Boga poslani, da nad vašimi dušami čujemo. O to je žalostno, da se z nami tako malo posvetujete in da tako neradi ubogate. — In če vas kaj vprašamo, vam še ni vselej prav in se vam clo zamerimo. Marsikterega sem že vprašal, ali je že tudi pred to spovedjo v takih grehih živel? Živel sem, mi je odgovoril, pa sem se že spovedal in odvezan bil. Glejte! samo ta odgovor kaže, da o kesu tako malo veste, kakor majhni otroci, ki prvičkrat k spovedi pridejo. Kaj vam pomaga odveza, kaj vam pomaga križ, ki se čez vas stori, če se v sercu ne spreobrneta? In ne samo nad enim, ampak nad vsemi grehi morate kes imeti; ne samo nečistost, ampak tudi pijanost morate opustiti; ne samo ogovarjanja, ampak tudi jeze se morate varovati, potem morete upati, da bote tudi pred Bogom odpuščenje zadobili. In vendar tudi to še ni zadosti, če je kes čez vse grehe, ampak tudi največi mora biti.

II. del.

Žalost nad svojimi grehi mora med vsemi žalostmi največa biti, in bolj se mora človek kesati, da je Boga razžalil, kakor da bi bil najboljše reč na svetu zgubil ali bi ga bila najhujša nesreča zadela. Greh nas mora peči, kakor nobena bolečina ne peče, skleti, kakor nas nobena rana ne skli, in gristi, kakor nas noben červ ne more gristi. Če nam spovednik rečejo, da je treba službo zapustiti, moramo jo zapustiti, ko bi nam še toliko dobička nesla; če nam rečejo, da ne smemo več v to ali uno hišo iti, ne smemo iti, ko bi nam še tako ljuba bila; da! pravi sv. škof Janez Zlatoust, ko bi ti Bog rekel, da moraš morje preplavati ali gore prekopati, ko bi ti rekel, da moraš svojo nesramno roko na ogenj djati in jo počasi speči in sežgati, moral bi to storiti, ko bi hotel odpuščenje svojih grehov zadobiti.

Ali Bog kaj takega od tebe ne zahteva, ampak on hoče in zahteva od tebe le znotranjo žalost in serčni kes. In ta žalost, kakor sem rekel, mora biti večja, kakor da bi premoženje zgubil, večja, kakor da bi nadloge celega sveta nad tebe prišle. In da boš vedel, kako velik mora biti pravi kes, povem ti, kako se je kesal kralj David ki je od sebe pravil: „Utrudil sem se v svojem zdihovanju, vse noči perem svojo posteljo; s svojimi solzami močim svoje ležišče.“ (Ps. 6, 7.) Marija Magdalena se je tako silno jokala pred Jezusom klečeča, da je lebko njegove noge s svojimi solzami umila in oprala. In cerkvene zgodbe nam pripovedujejo od nekega hudobneža, ki je sv. škofa Narcisa po krivem velike pregrehe obdolžil, potem pa, ko je svojo pregreho spoznal, je tako milo in tako dolgo jokal, da ste mu obe oči stekle in je oslepil.

Vidiš, grešnik! kako so nekdanj spokorniki nad svojimi grehi jokali in koliko žalosti so občutili. Tebi pa nobena solza v oči ne priteče, nobene žalosti ne občutiš, zato pa se tudi ne poboljšaš. Če ti živina zbolí, če ti toča žito pobije, pač močno tožiš in žaluješ; če se pa vsak teden vpijaniš, če se rotiš in pridušuješ in po krivem prisegaš, se še ne zmeniš in mirno spiš, kakor da bi se ne bilo nič zgodilo. K spovedi sicer prideš in kes obudiš, ali v srcu nič ne občutiš; cerkve in molitve se tudi po spovedi rad ogiblješ. Kjer se smejiš, norčujejo in klafajo, tam je tudi tvoje veselje, kjer pa o božjih rečeh in o pridigi govorijo, tam ti je dolg čas in se umakneš, kakor hitro moreš. Če te spovednik malo ostro posvari ali ti morebiti celo odvezo zaderži, se ga potem ogiblješ, in ko bi te za lase vlekel, ne greš več k njemu. Le taki spovedniki, ki vse spregledajo in vse odvežejo, so po tvoji volji in tebi všeč. — O ljubi moj, ti še nimaš sence pokore in kar je v tebi in na tebi, je le hinavščina.

Če hočeš pravi spokornik biti, moraš storiti, kakor cestninarji, ki so v puščavo k Jezusu prišli in rekli: „Učenik! kaj nam je storiti, da milost zadobimo? Mi smo za vse pripravljeni!“ Tako na tanjko in radi morate tudi vi ubogati, kar vam spovednik povejo; ne samo tiste očenaše zmoliti, ampak spet ravno v tistem času k spovedi iti, kakor ti je rečeno; tudi slabe tovaršije in slabega znanja se moraš ogibati in storjeno škodo poverniti. Ako tega ne storiš, nimaš pravega kesa in nisi vreden odveze grehov. Morebiti, ljubi moji! da se vam ta nauk prehud zdi in da porečete: Če je taka, kdo pa potem ima pravi kes? Tedaj je človeku skoraj obupati! — Jes ne morem zato; mi duhovni naukov ne delamo sami. Bog je te nauke dal, mi vas jih le učimo. Pravega kesa je na zemlji vedno malo bilo, posebno malo pa ga je v naših časih. Sv. pismo pravi: „Gospod je z nebes pogledal na človeške otroke, da bi videl, če je kdo razumen, ali po Bogu vpraša. Vsi so zašli; vsi malopridni postali; ni ga, da bi dobro delal, kar enega ni.“ (Ps. 13, 2.) Ko bi vi ubogali in tudi med letom večkrat k spovedi šli,

kmalo bi tudi pravega kesa več bilo in vaše življenje bi lepše bilo. Če se železo večkrat očedi, ne bo nikoli zlo zerjavelo; če se oblačilo večkrat opere, bo vse lise zgubilo; tako tudi serce, ki se pogostoma spove in očisti, od dne do dne lepše postaja in je Bogu vedno bolj vdano. — Ali moj Bog! med vami so nekteri, ki še v adventu k spovedi ne grejo, ampak samo o veliki noči, in morebiti celo ljubo leto brez milosti božje živijo, kako bi mogli ti ljudje pravi kes imeti in dobro, vredno spoved opraviti.

O kdaj vendar bo tudi vas milost božja prešinila, kdaj bote zapustili svojo mlačnost in začeli objokovati svoje grehe? Zakaj pred svojim ljubim Jezusom bežite in se ga bojite, ki vas vendar tako neizrečeno rad ima? Zakaj se njega ogiblujete, ki vas dan za dnevom k sebi kliče? Oh, bratje in sestre! zdramite se iz spanja in vstanite; ura že bije in bo kmalu odbila; noč že prihaja in bo kmalu prišla; gorje in joj vsakemu, ktereга bo prehitela. Bog daj, da izmed nas ne bi nobenega! Amen.

Pridiga v praznik spočetja device Marije.

(Od deviške čistosti.)

„Vsa si lepa, moja prijateljica, in madeža ni na tebi.“
(Vis. pesn. 4, 7.)

V v o d.

Veliko dekličev brumnih in svetih je že po zemlji hodilo, ki so Bogu do zadnjega zveste ostale in venec nedolžnosti s seboj v grob vzele, vendar tako brumna in nedolžna še nikoli nobena ni bila in tudi ne bo, kakor je bila Marija, prečista devica, mati našega Gospoda in Odrešenika. Lepa je bila, pravi sv. pismo o njej, in svetla, kakor jutranja zarja, ki se po nebu razlije; zala in prijetna je bila, kakor bela luna, ki se izmed temnih oblakov prikazuje; čista in izvoljena je bila, kakor zlato solnce, na katero se ljudje ozirajo in se ga veselijo vse stvari na zemlji. Bila je sicer žlahtnega, kraljevega rodu, pa zavoljo svojega rodu ni Bogu dopadla, ampak zavoljo svoje nedolžnosti; kraljevih hčer je že dosti na svetu bilo, pa tako čistega serca, kakor Marija, nobena ne, in bogata na denarjih je že marsikatera bila ali tako bogata na čednostih, kakor Marija, še nikoli nobena ne. Lehko je tedaj sv. Duh o njej govoril: „Vsa si lepa, prijateljica moja, in madeža ni na tebi.“ Akoravno pa je bila Marija polna vsega svetega

in božjega, vendar lepšega nad seboj ni imela, kakor je bila njena deviška čistost, katero hočemo tudi mi danes nekoliko preiščevati. Da je treba o tem govoriti, lahko sami vidite, ker razuzdanost po svetu lazi, kakor črna kuga, ki nam vse fante in dekleta pomoriti žuga. Preden pa začnem, prosim vas za kratko poterpljenje!

Razlaga.

Cistost obstoji v tem, da se človek skerbno varuje vsega, kar je v šesti ali deveti zapovedi prepovedanega; torej ni zadosti, da se nič nečistega v djanji ne stori, temuč tudi gerdega poželenja se je treba varovati in v nespodobne reči in nemarne misli se ne sme nikoli privoliti. Prava deviška čistost je bila zmiraj redka na svetu, posebno redka pa je v naših časih. Kaj mislite, koliko mladencev bi našel, kateri si upajo reči, da ne vejo, kaj je ženski spol, in koliko deklet, ki bi lahko z mirno vestjo rekle, da možkega ne poznajo? O malo, silno malo je tako srečnih, mislim, morebiti bi jih na perste lahko naštel. Huda zima je cvet nedolžnosti tudi med nami posušila, in mene serce boli, ko vidim toliko zapeljivosti med vami; vaše duše in vaša serca se mi zdijo kakor zemlja zdaj po zimskem času, ko ni videti nobene rože in le silno malo zelenja. — O sv. čistost! bi lahko rekel, kam si odšla? Ali boš naše kraje popolnoma zapustila? Ali tu ni več hiše, kjer bi za te prostora bilo, ni več serca, ki bi za te vneto bilo? Oh, ljubi stariši! varujte svoje mlade hčere, da jih ne dobi zapeljivost v svoje volče kremplje, da se ne bo njih čista duša stemnila.

Večkrat in prav pogosto jim povejte, da ni lepšega na celem svetu, kakor je nedolžna mladina, ki Boga črez vse ljubi, svoje počutke kroti, in se grešnega znanja ogiblje. Povejte jim, naj se zjutraj, ko vstanejo, na solnce ozrejo, ki izza gore tako lepo prisije, da si lepšega skoraj misliti ne moremo, ter jim recite, da še vse lepša je nedolžnost v božjih očeh, zakaj solnce bo enkrat otemnelo in z neba padlo, sv. čistost pa bo vekomaj ostala in ne bo nikdar konca vzelo. Povejte jim, naj se včasih ogledajo na danico, ki se na jutranjem nebu zasveti; kakor dolgo in široko je nebo, ni zvezde tako svetle in lepe, kakor danica, pa zraven jim povejte, da sto in stokrat lepša, kakor danica, je vsaka kerščanska devica, ki se ne da v greh zapeljati; danica bo namreč svojo svetlobo zgubila in z neba zginila, kerščansko devišstvo pa se bo vekomaj svetilo v naročji nebeškega Očeta. — Povejte jim, naj pogledajo rože, ki spomladi v jutranji rosi cvetejo, kako neizrečeno da so zale in kako prečudno lepo dišijo, pa poleg jim ne pozabite povedati, da lepše, kakor rože celega sveta, je čisto serce in neomadeževana duša, ki v sebi nobenega prostora ne da grešnemu veselju; rože namreč le nekoliko časa cvetejo, potem pa vsahnejo in

komaj se še ve, kje da so stale, čisto serce pa ne bo nikoli vsahnilo, ampak še le v nebesih se bo popolnoma razcvetelo. Pa čemu bi vam te časne lepote pred oči stavil? Na svetu se najde veliko lepega, pravi sv. pismo, ali vse ni nič proti čisti, nedolžni duši.

Posebno lepo sv. pismo čistost počastuje in posebno lepo nam jo sv. Duh priporočuje, ki pravi, da so nedolžne duše neveste Jezusa Kristusa in božji Sin sam je njih ženin; tam gori v svetih nebesih jim je ženitaina pripravljena, kjer bo Bog Oče sam njih starašina, kjer bodo jim angeljci stregli in bodo svetniki božji njih svatje. Ondi bodo jedli od drevesa večnega življenja, od katerega sv. Janez v skrivnem razodenju pravi, da vsak mesec sad rodi in da, kdor od tega sadu jé, se nikdar ne postara in nikoli ne umerje, temuč iz studenca večnega življenja bode pil večni mir in veselje. O kako se vendar moja duša veseli, ko take reči premišluje! Veseliti pa se morate tudi vi, da imamo tako dobrega Boga, ki nas tako ljubi in nam je toliko veselja in neizrečenega plačila pripravil! Ali le tisti, ki je čistega serca, bode to veselje vžival, le tisti bode Boga gledal, pravi Jezus, nečistnik pa nobeden ne. O kako nas mora to vnmati, da se grešnih misli varujemo, da nič gerdega ne poželjujemo, in da vse svoje ude v vedni čistosti ohranjamo! Blagor tedaj vsem, velika sreča je za vas, katere še nemarna pregreha ni pod svojo oblast dobila! o imejte skerb tudi za naprej, da vas ne bo goljufivi svet s svojimi zapeljivimi obljubami premotil, in varujte svojo nedolžnost bolj, kakor svoje oko, ker je veliko več vredna.

Ako pa v resnici hočete svojo nedolžnost ohraniti, varujte se najprej vsakega slabega tovarštva; zakaj kakor se smola roke prime, pravi sv. pismo, tako se prime gerdo zaderžanje našega serca, in kdor z razuzdanimi tovarši ali tovaršicami prijaznost išče, tistega ima že pregreha na ujudi ter bo v kratkem ravno tako razuzdan postal. Nekateri fantje po noči okoli lazijo, gerde in zaljubljene pesmi pojejo ali celo k drugemu spolu zahajajo; to je bolj nevarno, kakor ogenj v streho nositi, in kdor tako živi, ne bo nedolžen ostal, temuč bo v večno temo zašel, kjer ni nobenega dneva in nobene luči, ampak le črn mrak in temna noč. Nekatera dekleta rade poslušajo nespodobne in gerde reči, se s fanti po oštarjih potepajo in celo po noči ž njimi vasujejo; če je že o belem dnevu kaj takega nevarno, kaj še le po noči? Po noči je Judež Iskarijot svojega Gospoda in učenika izdal, po noči ste tudi večjidel vi svojo nedolžnost prodali.

V naših časih je sicer dosti posvetnežev, ki ljudi slepijo s krivimi nauki, in pravijo, da take reči niso greh, in se celo posmebujejo, če jim kdo reče, da se kaj takega ne sme storiti, ker je greh in se Bog žali. Ali gorje vsakemu, ki jim verjame; oni so najemniki tiste peklénske kače, ki je v paradižu Evo zapeljala. Tudi kača je Evi rekla: Le jej brez vse vesti, saj to ni nobeden greh, kaj boš vse verjela, kar Bog reče; ali kakor hitro je sad

ngriznila, je takoj spoznala, kako zlo je goljufana ter se je kesala celo svoje življenje. Če bote tudi vi vsakemu sleparju verjeli, kar vam pove, bote tudi vi zapeljani, kakor Eva, in marsiktera solza se vam bo po licu vderla, ali zgubljene nedolžnosti ne bo nikdar več nazaj.

In drugič, ako hočete svojo čistost ohraniti in se zapeljevanja obvarovati, pojdite radi in vredno k spovedi in k sv. obhajilu. „Jes sem vinska terta, pravi Jezus, vi pa ste mladike“. Če se mladika od terte odreže, posuši se in ni za drugo, nego da se v ogenj verže, če pa na terti ostane, lepo raste in veliko sadu rodi; tako tudi tisti, ki se večkrat z Jezusom v sv. rešnjem Telesu sklene, vedno lepše živi in bolj brumen prihaja; čim dolže pa odlaša, tim bolj mlačen in od dne do dne posveten postaja. Samo dvakrat v letu k spovedi hoditi, namreč v adventu in o veliki noči, je posebno za mlade ljudi silno malo. Kakor po letu rože in zelišča izvenejo, če ni dolgo časa dežja, tako tudi začne sleherna duša omagovati ter vsa oterpne, če le malokedaj k spovedi in k sv. obhajilu gre. Vem, da to le malokateri veruje in vaša serca se celo nič ne razveselijo, kedar k sv. obhajilu greste, ker v vas ni prave ljubezni božje.

O ko bi pač enkrat spoznali, kako velik pripomoček za nebesa je vredno sv. obhajilo, vi bi gotovo bolj vneti bili, in ko bi spoved in sv. obhajilo bolj obrajtali, nahajalo bi se tudi več nedolžnih fantov in deklet, in več duš bi prišlo v nebesa gledat obličja božjega, kar nam Bog vsem skupaj dodeli. Amen.

Pridiga za tretjo nedeljo v adventu.

(Vsak mora po svoji vesti živeti.)

„In je povedal, in ni tajil, in je rekel:
Jes nisem Kristus.“ (Jan. 1, 20.)

V v o d.

Med vsemi svetniki, kar jih je pred Kristusovim rojstvom živelo, ni bil nobeden tako nedolžen, kakor Janez Kerstnik, pa tudi nobeden ni tako ojstre pokore delal. Mesa ni pokusil vse svoje življenje; kakošno je vino, ni vedel, in lepega mehkega oblačila ni nikdar na svojem životu imel. V puščavi, kjer ima divja zverina svoje berloge, je prebival; med skalovjem, kjer kače in gadi lazijo, je proti nebesom zdihoval; hostna sterd in korenine so bile njegov

živež in čista voda iz studenca njegova vsakdanja pijača. Sv. Duh pravi o njem, da je bil že v materinem telesu očiščen, in Jezus sam priča, da med vsemi, kar jih je od ženske rojenih, ni bilo svetejšega, kakor je Janez Kerstnik. Ljudje so od vseh krajev k njemu vreli in vsi visokega in nizkega stanu so ga hoteli slišati in videti. Nekteri so ga celo za Mesija ali obljubljenega Odrešenika imeli, in lahko bi si bil to čast prilastil, ko bi hotel ljudi slepiti, in zoper svojo vest ravnati in delati. Ali on ni bil častilakomen ter je resnico govoril, kakor je po svoji vesti vedel in znal. Jes nisem Kristus, je rekel, ne Elija, ne prerok, ampak od Boga sem poslan zato, da vas k pokori opominjam in pot pripravljam tistemu, ki ima priti in je večji, kakor jes.

Tudi nam, ljubi moji! je dal Bog vest, ki nam pravi, kaj je prav in kaj ni prav, ki nas k dobremu opominja in pred hudim svari. Blagor slehernemu človeku, kateri glas vesti posluša in si ga k sercu jemlje; po vesti namreč homo sojeni, vest nas bo ali v nebesa spravila ali pa v pekel pogreznila. O tem vam menim danes govoriti, namreč, da je vsak dolžen po svoji vesti živeti, in kdor po svoji vesti ne živi, pregreši se in bo moral odgovor dajati pred sodnjim stolom Jezusa Kristusa.

Preden pa začnem govoriti, prosim vas nekoliko poterpljenja.

Razlaga.

Če kaj hudega storimo, ročno se nekaj v nas oglas in pravi, da nismo prav storili, da smo Boga razžalili in si kazni zaslužili; če pa dobro storimo, čutimo tudi nekaj v sebi, kar nam dobro dene, kakor kedar nas kdo pohvali. Kedar človek prvič smerten greh stori ali svojo nedolžnost zapravi, postane mu tako grenko v persih, srce ga boli in peče in same britkosti ne ve, kaj bi počel. In ta naš znotranji glas, ki nam grehe očita in nas k dobremu vnema, imenujemo vest; in vest ubogati in njeno svarjenje poslušati, je vsakega človeka ostra dolžnost. Vi ste morebiti večkrat namenjeni v kako hišo iti, vest pa vam pravi: nikar ne hodi tje, ondaj je nevarnost; gorje vam, če ne poslušate svoje vesti in greste, gotovo ne pridete brez greha nazaj. Dostikrat slišite klafati in bližnjega opravljati, in vest vam pravi: nikar tega ne poslušaj, ampak pojdi v stran in ne boj se njihovega zasmehovanja; gorje vam, če tako ne storite, vsi se bote pohujšali in v grehe zabredli. Vest vam pravi: Od kar se prepogostoma s to osebo pogovarjaš, od kar imaš ž njo znanje, nisi več tako čist in sramožljiv, kakor si nekdan bil, zatorej pusti to in tako živi, kakor si poprej živel. In vaša dolžnost je ubogati, kar vam vest reče, vse znanje raztergati in pošteno živeti.

Je sicer dosti ljudi, ki nekaj časa svojo vest oglušijo, greh

na greh kopičijo, zraven pa tako mirno živijo, kakor da bi bili največi prijatelji božji; ali to le malo časa terpi, ker gotovo pride čas, če tudi pred ne, kakor na smertni postelji, ko se vest spet oglasi ter peče in skli, da bi človek lahko obupal. Kralj Savelj je hudobno živel in božje povelje zaničeval, in da bi vest utolažil, delal si je s petjem in godbo kratek čas in veselje; na zadnjo uro pa, ko se je že smert bližala, ga je začela vest tako peči in pikati, da si ni vedel pomagati ter je sam sebi meč v persi zasadil in tako žalosten konec storil. — Tudi v naših časih se marsikteri razuzdanec smeji in šali, kedar ga spovedniki in duhovni svariijo; on se pekla in hudiča ne boji; ali kedar bleda smert svoje koščene roke po njem stegne, tedaj začne stokati in se vije, kakor da bi mu modros čreva razjedal, in ves obupan umerje gerdo, ker je tudi živel gerdó. Marsikteri se pridušuje in prisega, duhovsko in deželsko gosposko preklinja, zoper vero in sv. zakramente govori in ne porajta ne na Boga in ne na nebesa; ali na smertni postelji spozna, kaj je delal in si žalosti jezik grize in se sem ter tje-meče, da vse, ki okoli njega stojijo, strah in groza obide.

Vi pa, ljubi moji! ubogajte glas svoje vesti, in delajte tako, kakor vas vest uči, ne pa tako, kakor vidite druge ljudi delati. Dan danešnji je sploh navada, da imajo fantje in dekleta že pred zakonom znanje, ter po noči eden k drugemu zahajajo in živijo, kakor bi ne bilo šeste in devete božje zapovedi. Ali mar menite, da ta gerda navada ni greh, ker se tako pogosto nahaja in od nje sliši. Nikar se ne metite, greh ostane greh, naj ga eden edini stori ali pa vsi. Ob času občnega potopa, pravi sv. škof Janez Zlatoust, je bila navada razuzdano živeti, in možki in ženske, mladi in stari, vsi so se v nesramnosti valjali; in vendar jim Bog ni prizanesel, čeravno so bili vsi hudobni, ampak vse je pokončal v svoji jezi, vse je moralo v vodi potoniti.

Dandanešnji jih je tudi silno veliko, ki ravno tako ravnaajo: grejo v hosto svojega soseda in odsekajo, kar jim kaže rekoč: saj tudi drugi po moji hosti sekajo; grejo v vinograd in si za živino podkosijo rekoč: saj drugi ravno tako storijo; steljo grabijo, kjer jo najdejo in pravijo, saj nisem sam, ki tako ravnam. Ali to ni prav; vest vam namreč pravi, da je to greh, in po vesti morate živeti in ne na to gledati, kako drugi ljudje živijo. Pot v pekel, pravi Jezus, je šireka in prostorna, in veliko-veliko jih je, ki po njej hodijo; ali hočete tudi vi med njimi biti, ker se na nje izgovarjate? — Dandanešnji je sploh navada, vsaj med moškim spolom, da kolnejo in se rotijo, hudičujejo in zakramentirajo zdaj nad živino, zdaj nad ljudmi. Ali mar menite, da zato kletev ni greh, ali da jo bo Bog zato spregledal, ker se tako pogostoma sliši? Ne goljufujte se; preklinjavec, pravi sv. Pavelj, ne bo videl nebeškega kraljestva. — Dandanešnji je sploh navada, da se ženske nečimurno oblačijo in se nosijo, kakor jim ne gre po njihovem

stanu; ali mar menite, da napuh zato ni greh, ker je tako v navadi, da bode morebiti Bog zdajne dekleta bolj mehko sodil, kakor nekdanje? Nikar se ne motite; vest vam pravi, da napuh dohaja med naglavne grehe in da ga torej Bog sovraži. Ali se samo eno dekle prevzetno nosi ali vse, to je pred Bogom enako, on le ponižnost ljubi in na sodnji dan vas bo samo to vprašal, kaj vam je vest govorila, ne pa kako so drugi ljudje živeli.

Jes ne rečem, da ne bi smeli nikoli nobenega človeka za svet vprašati, ali je ta ali una reč greh; pa če vprašate, vprašajte le pametnega človeka, ne pa tistih posvetnih modrijanov, ki se za učene deržijo, pa le krive nauke dajejo. Najbolje pač je, če vprašate duhovne ali spovednike, oni vam vejo najbolj resnico povedati in po njihovem nauku bote najbolj varno živeli. Zdaj si menda kdo misli in jes sem sam že slišal nektere malopridneže, ki se s tem izgovarjajo ter sebe in druge slepijo, da pravijo: „saj tudi vsi duhovni tako ne živijo, kakor učijo.“ — Morebiti jes ne bom tega tajil, ker v vsakem stanu se nekteri znajdejo, ki svojih dolžnosti ne spolnujejo in slabo živijo; tedaj tudi v duhovnem stanu utegnejo nekteri biti, ki ne živijo tako, kakor bi morali in svoje dolžnosti v nemar puščajo. Čeravno je tedaj mogoče, da nekteri duhovni slabo živijo, vas pa vendar zmiraj lepo učijo in vi morate njihove nauke izpolnovati, ne pa njihovo življenje posnemati. Če bi tudi kateri duhoven bili vinu vdani, vam vendar nikoli ne pridigujejo, da slobodno pijančujete, ampak vsak učijo, da je pijanost in požrešnost greh in da se je morate varovati. Pojdite k spovedniku, h kateremu hočete, vsak bodo vam rekli, da je nečistost in prešestvo greh in da se morajo vsi teh grehov krivi poboljšati, če hočejo v nebesa priti. Vaša dolžnost tedaj je po njihovem nauku storiti, ne pa se s tem izgovarjati, da vsi ne živijo tako, kakor učijo. Bog tudi nam duhovnom ne bo skoz perste pogledal, ampak neizrečeno hujši račun nas čaka, kakor vas in na sodbi bomo mi težeje obstali, kakor vi.

Svojo vest za svet vprašati pa je posebno takrat treba, kedar se k spovedi namenite, ker ondi morate vse na tanjko povedati, kar imate na vesti. Ljudje sploh le take spovednike ljubijo, ki veliko ne sprašujejo in veliko ne svariijo, ampak vse od kraja odvežejo in črez vse tudi zastarane in hudobne grešnike križ naredijo. O takem pravite: Ta je dober spovednik, in takega imate radi, ker se vam ni treba poboljšati. V resnici pa niso tisti spovednik dobri, kateri jih veliko odvežejo, ampak tisti, kateri jih veliko poboljšajo. Dobrega spovednika se hudobneži bojijo in bežijo pred njim, pravične in spokorne duše pa ga ljubijo in se ga zvesto deržijo. Ni ga zdravnika, ki bi vse bolnike ozdravil, tako pa tudi od spovednika ne morete zahtevati, da bi moral vse grešnike odvezati.

Zatorej, ko od spovedi pridete, le vprašajte svojo vest, če je mirna in če vam nič več ne očita. Če vam po spovedi pri sercu ni nič bolj lahko, kakor poprej, in če nobenega pravega veselja ne občutite, je to slabo znamenje in vaša spoved bo težko kaj veljala. In če po spovedi ravno tako živite, kakor pred spovedjo in se nič ne poboljšate, nič ne spreobertete, tedaj je prazna vsaka odveza in nič vredna. Z jokom, s postom in z molitvijo se k meni obrnite, pravi Bog in v sercu žalujte, ne pa z besedo, tedaj bote milost našli in odpuščenje grehov dosegli. Amen.

Pridiga za četrto nedeljo v adventu.

(O slabih zgledih.)

„In je prišel na vso stran Jordansko, in je oznanoval kerst pokore v odpuščenje grehov.“
(Luk. 3, 3.)

V v o d.

Kakor nekdam Janez na potoku Jordanu, tako tudi dandanešnji duhovni kličejo k pokori in opominjajo k poboljšanju. „Poboljšajte se, spokorite se“, to vam pravimo dan za dnevom; enkrat vas z lepa prosimo, drugokrat vam s huda žugamo; danes vas z nebeškim veseljem vabimo, jutre pa s peklenkim ognjem strašimo. Vendar je še zmiraj dosti terdovratnežev, pri katerih nobena beseda ne izda in nobeden nauk nič ne opravi; ker terdo, kakor kamen, in merzlo, kakor led, je njih serce, ki se ne otaja in ne da omehčati. Nekteri so vdani pijanosti ter vinske bokale bolj obrajtajo, kakor vse drugo na svetu; drugi v nečistosti gazijo, in ker so se že v njej postarali, bodo se tudi v njej pogreznili; mnogo jih prevzetnost omoti, še več pa jih sovrašтво in jeza pod grudo in v večno temo spravi. — O kedaj vas bo pamet srečala, kedaj se bote k Bogu obrnili? Božični prazniki se bližajo in kmalu-kmalu bo prišel Zveličar sveta, Jezus Kristus; vaša usta pa še smerdijo od kletve in klafanja, vaša serca so še polna togote in nevoščljivosti, in vaše roke so še vse gerde od tatvine in goljufije. Dolžnosti svojega stanu slabo dopolnujete in za svoje podložne vse premalo skerbite; da imate le družino, ki vam pridno dela, zaderžanja pa naj bo, kakoršnega hoče, za to se vi ne brigate. Kakor druge vidite, tako tudi vi delate, naj je prav ali ne, naj se Bogu dopade ali ne dopade, tega ne porajate veliko. Zatorej vas hočem danes

spet posvariti, da se varujete slabih zgledov drugih ljudi in da se ne pustite njim zmotiti. In sicer v

I. delu vam bom povedal, koliko hudega slabi izgledi na svetu storijo, in v

II. delu, kako skerbni morate zlasti mladi ljudje biti, da se ne bote pohujšali.

Zvesto me poslušajte in moje besede z dobrim srcem sprejmite; poprej pa se pripravite in malo poterpite!

I. del.

Kakor se razločujeta noč in dan, tako se tudi razločuje zadržanja zdanjih od zadržanja prvih kristjanov. Nekdaj je bilo vse sveto, vse brumno, zdaj pa je vse spačeno, vse hudobno. Ktero ljudstvo je zdaj bolj nemarno kakor kerščansko ljudstvo? Kteri fantje so bolj razuzdani, kakor kerščanski fantje? Ktere dekleta so bolj omadežane, kakor kerščanske dekleta? Kje se najde več prevzetnosti, kje več ponočnega vasovanja? Kje se več krivice stori, in kje se več laži sliši, kakor ravno med nami, ki smo bili pri sv. kerstu od sv. Duha posvečeni in v število kristjanov sprejeti?

Od kod je vendar to prišlo, vprašam s prerokom Jeremijem, da se v naši sv. veri toliko hudega najde? da mora ravno katoliška cerkev, ki je brez madeža, toliko greha v svojem naročju videti? Ali kaj bom po tem vprašal, saj mi je znano in dobro vem, da vsa ta nesreča pride od slabih izgledov hudobnih kristjanov. — Kakor eden volk včasih celo čredo ovec razterga in pokolje, tako tudi eden razuzdanec včasih celo faro spači in pohujša; in kakor nekerokrat ena strela veliko hiš požge in pokonča, tako tudi ena nesramna ženska veliko fantov in deklet premoti in na pot pogubljenja spravi. Tristo let so vero preganjali z mečem in ognjem, pa je niso mogli zatreti; od dne do dne je lepše cvetela, le med kristjani Korintske cerkve se je znašel nečistnik, kterega je sv. Pavelj izobčil in budiču prek dal; zdaj pa vidimo slabih izgledov toliko, da se nobeden več nič ne boji, nič ne sramuje; vera je skoro vsa zaterta, in brumnost in sramožljivost pri ljudeh nima več cene, ali pa le malo velja. Vi le tiste fante in hlapce obrajtate, ki znajo čversto kleti in klafati in nesramne šale vganjati, ki brez vesti iz cerkve izostajajo in tudi krast grejo, če jim rečete; če pa kateri noče z vsako družbo deržati; če ne uboga, ako ga na tatvino pošljete, ali če se morebiti v cerkvi nekoliko več časa zadržuje, tedaj ročno godernjate, in sami ne veste, kako bi se nad njim znosili. Hčere in dekle, ki so brumne in rade v cerkev ali k spovedi hodijo, niso vam po volji in nimate nobenega veselja do njih; tiste pa, ki se rade z vsakim cukajo in tergajo, se rade po noči glasijo in po oštarijah okoli hodijo, tiste so po vaši volji, s takimi, pravite, je že kaj narediti. Zato pa tudi vidite, kako se

po fari godi in kako se živi. Število nezakonskih pankertov se množi od leta do leta; nesramnih potepenk je čedalje več, in skoraj ne bo strehe dobiti, kjer bi taka nesramna najemnica svojega kota ne imela. Poštene deklet kmalu ne bo najti in pridnega hlapca bo treba z lučjo iskati. Vse hoče prihajati, služiti pa nobeden noče, in jes ne vem, ali je ktera fara, kjer bi bilo toliko prihajalcev in prihajavk, kakor ravno pri nas. — Nečistost vam zdravje in življenje krade, in zdravniki sami pravijo, koliko jih zavoljo razuzdanosti pomerje, in koliko jih boleha na bolezni, ktero je gerdo imenovati, in ki kri in meso vgonobi. Koliko se znajde pijancev, ki ne bodo nehali piti, dekler ne bodo duše in trupla zapili, ženo in otroke v nesrečo pripravili in sami sebe v jamo zvernili.

Pa kaj bom vam pravil, kako da živite; čim več vam povem, tim več mi na misel pride in tim bolj me nevolja grabi. Najbolj žalostno je pri tem, toliko starišev in gospodarjev videti, ki sami svoje otroke in podložne pohujšujejo in jim slabe izgleds dajajo. — Dosti vas je, ki imate zelo blizo v cerkev, posebno tukaj v tergu, in vendar svoji družini branite, da ne more ob pravem času v cerkev iti; ker ste sami vsi mlačni in nimate nobene prave vere, zato hočete, da bi tudi vaša družina ravno tako posvetna bila; ker sami skoro nobene cele pridige ne slišite, zato hočete, da bi vsak tako nemaren bil. Ko bi mene družina za svet vprašala, ne bi taki malomarni gospodarji nobenega hlapca in nobene deklet imeli, dokler se ne bi poboljšali in svojih podložnih k božji službi ne puščali. Hlapci in deklet so namreč dolžni ob nedeljah in zapovedanih praznikih pri celi božji službi biti, in kjer jim tega ne dopuščajo, ondri morajo proč in si bolj pošteno službo poiskati; nobena gosposka jih ne more in tudi ne sme nazaj deržati. Toda svarjenje tako nič ne pomaga, ker vas slabi izgledi drugih motijo. Nekdaj je bila navada, pogostoma svete zakramente prijemati, zdaj pa slobodno rečem, da še tretji del izmed vas ne gre v adventu k spovedi in če bote v svoji zanikernosti stanovitni ostali, bomo v kratkem lahko vse prešteli. Mi vam tolikokrat pravimo: „ponižno se oblačite“, pa vidite tu ali tam kako žensko, ki je šemasto napravljena, in hitro na vso ponižnost pozabite in se ravno tako oblačite. Zatorej vam bom zdaj povedal, kako skerbno se morate slabih izgledov varovati, posebno v mladih letih.

II. del.

Prav lepo je prerok Jeremija Jude učil, ko so imeli v babilonsko sužnost peljani biti. Izraeljski otroci! jim je rekel, vi greste v tujo, malikovavsko deželo, v grešno mesto, kjer drugega ni, kakor malikovanje in hudobija; vi bote videli, kako ima slepo ljudstvo zlate, sreberne, kamnite in lesene bogove, kako jih časti in moli, in na kolena pred nje pada. O ne pustite se takim

grešnim izgledom zapeljati, ostanite Bogu zvesti in s toliko večjo ljubeznijo mu služite, kolikor večja sramota se mu dela od nevernih malikovavcev.

Ravno ta nauk, ljubi kristjani, tudi jes vam dam; posebno vam, ki ste v mladih letih in še niste pohujšani — vam so moje besede namenjene, vaša serca so še mehka in se lahko dajo v dobro in hudo pregovoriti. Vi vidite dosti nesramnežev, ki se po noči okoli potepajo in z drugim spolom grešne zveze delajo, kolnejo in klafajo, kakor da bi jih bil hudič sam najel in plačeval, ter brumnost in čistost za neumno reč deržijo. O ne pustite se tem zapeljati, to vas za božjo voljo prosim, sicer bote tudi vi tako hudobni postali. Ne imejte s takimi prijaznosti in ne gorite ž njimi, razun tega, kar morate, in če vas srečajo, pojdite varno memo, kakor memo hiše, v kateri se kužna bolezen znajde. In če vidite nemarne vlačuge, katerih ni več Boga strah, ne ljudi sram, ki so že vse poskusile, kar je gerdega na svetu, ne dajte se zmotiti od njih in ne bodite prijatelji ž njimi; ne bodite ž njimi ne po noči in ne po dnevu, in ogibajte se njih tovarštva, kakor se ogibamo strupene živali, ki nas na poti sreča. — In če vam kdo pravi, da ta ali una reč ni greh, ne pustite se goljufati in ne verjamite njim. Ko bi angelj z nebes prišel, pravi sv. apostelj Pavelj, in bi vas drugače učil, kakor vas mi učimo, naj bo preklet. Zatorej ljubi mladenči! če vam kdo reče, da slabo znanje z drugim spolom ni greh, da slobodno klafate, slobodno svojim staršem žito in denarje kradete, ne poslušajte ga, on je od Boga preklet, ko bi tudi angeljsko podobo imel. In tudi ne, ljube dekleta! ko bi vas kdo učil, da morate v svojih mladih letih svet in njegovo veselje vživati, na starost pa pokoro delati, da se morate nositi in oblačiti, kakor nekatere druge šeme vidite, da Bog ima spokorjenega človeka rajši, kakor nedolžnega, ne verjemite mu, ko bi prav angelj bil, ampak prekolnite ga.

Nekateri se zanašate na tiste besede sv. pisma, ki pravijo, da je v nebesih večje veselje nad enim grešnikom, kateri pokoro dela, kakor nad devet in devetdeset pravičnimi, kateri pokore niso potrebni; ali teh besed vi ne zastopite prav. — Res je, Bog rajši vidi, da en grešnik pokoro dela, kakor da devet in devetdeset nedolžnih brez pokore lahko v nebesa pride; vendar pa vam povem, da je ljubša Bogu ena duša, ki od mladih let nedolžno živi in svoje devištvo varuje, kakor pa devet in devetdeset takih, ki svoja mlada leta v grehih preživijo, in se še le na starost, ko zapeljivi svet več za nje ne mara, k Bogu obernejo.

Zatorej vam še enkrat rečem: Ne posnemajte slabih izgledov zdajnega sveta, ampak zvesto se deržite naukov, katere slišite od svojih pridigarjev in spovednikov. Naj vam posvetneži rečejo, kolikokrat hočejo, da je post prazna reč, ne poslušajte jih in postite se; naj vam rečejo, da tisti ni pošten človek, ki večkrat k spo-

vedi hodi, vi jim pa recite, da, kdor sam poštenja nima, ga tudi pri drugih ne išče, ter storite, kakor veste, da je prav. Sv. pismo nam pravi od mladega Tobija, kako so vsi njegovi sosedje in znanci pravega Boga zapustili in malike molili, on sam mu je zvest ostal, in dasiravno še silno mlad, je vendar sam vsak praznik v Jeruzalem šel Boga molit in častit. Ravno tako stanovitni morate tudi vi biti v božji službi. Ko bi prav vaši bratje ali pa vaše sestre v razuzdanosti živeli, vi jih ne smete posnemati; ko bi vas vaš lastni oče ali pa vaša lastna mati kaj napčnega učili, vi jih ne bi smeli ubogati, ampak rajši bi se morali celemu svetu zameriti, kakor pa zoper božjo voljo kaj storiti. — Kdor svojega očeta, pravi Jezus, ali pa svojo mater bolj ljubi, kakor mene, mene ni vreden, in ne bo nebeskega kraljestva dosegel; kdor koli pa se bo potegnil za me vpričo ljudi, za tega bom se tudi jes potegnil vpričo mojega Očeta, ki je v nebesih. Amen.

Pridiga za sv. božični praznik.

(Od usmiljenja do ubogih.)

„Na svetu je bil in svet je po njem
storjen in svet ga ni spoznal.“
(Jan. 1, 10.)

Vvod.

V temni noči in vsa trudna od dolgega pota sta prišla Jožef in Marija iz Nacareta v Betlehem; tu sta imela največjo željo malo se počiti; zatorej sta skerbno po celem mestu iskala prostora, kjer bi si zamogla od težav pota malo odahnniti. Ali ker sta bila revna in slabo oblečena, so se povsod vrata pred njima zapirala, kamurkoli sta prišla za prenočišče prosit.

O zavzemite se nebesa in zgrozi se zemlja, ker kralj nebes in zemlje, ki je oblake zgoraj pripenjal in vod studence tehtal, ki je postavil meje okoli morja in postavo dajal vodam, da naj ne preidejo svojih bregov, ki je dno zemlje uterdil in daljino od nebes do zemlje zmeril, kralj črez milijone svetov ne more dobiti revne hišice, v kateri bi mogel rojen biti — Katera mati se ne bi v takih okoljščinah, kakor je Marija bila, milo razjokala, britke solze točila in od velike žalosti zdvojila! Edinega sina vsemogočnega Gospoda je pod svojim srcem nosila, čas rojstva se je bližal, pa ni imela druge strehe, kakor vedro nebo, nobene druge postelje, kakor terdo zemljo. — Kateri oče ne bi bil začel toževati nad božjo previdnostjo, kateri se ne bi za najbolj nesrečnega štel, kar

jih je kedaj zemlja nosila, kateremu ne bi serce počilo, ko bi bil videl svojo ljubljeno zaročeno v takih nadlogah, kakor je videl Jožef Marijo. Ali onadva sta bila presveta in sta predobro vest imela, da bi bila kaj godernjala. Vdala sta se v božjo voljo, zapustila mesto in v slabi štalici zunaj mesta med neumno živino poiščeta svoje prenočišče; v taki revščini je bil rojen Jezus Kristus, Sin Stvarnika nebes in zemlje, premagovavec greha, smerti in pekla, Odrešenik in Zveličar človeškega rodu. Njegova mati, prečista devica, ga je potem v slabe plenice povila in ga v jaslice položila.

Preljubi moji! v taki revščini in ponižnosti je bil brez vsega šuma božji Sin rojen; pri njem ne zagledamo nič prevzetnega, zametnega ali židanega oblačila, nič srebra ali zlata; — temni hlev, terde jaslice, slabe plenice, to je bilo vse, kar je on izvolil, dasiravno mu je bilo vse bogastvo in premoženje sveta, vsa pozemeljska oblast in imenitnost na ponudbo in izbiranje. Kako dolgo bomo še tedaj mi čakali in odlašali, da ne bomo njega posnemali, kako dolgo bomo še le po posvetnem blagu hrepeneli, za dušo pa nič skerbili, čeravno nam je on s svojim rojstvom pokazal, da v božjih očeh vsa posvetna čast nič ne velja, da Bog ne gleda na drugo, kakor na brumnost in svetost, da nismo za to zemljo stvarjeni, ampak da so nebesa naša prava domačija. Jezus je bil v veliki revščini rojen, v veliki revščini je rasel in sam reven je tudi zmiraj revne spoštoval in noter do zadnjega zdihljeja na križu ni nehal jim pomagati. Vse to je pa storil nam v izgled, da bi tudi mi v persih nosili usmiljeno serce proti ubogim. Poslušajmo tedaj tudi mi uboge z vso prijaznostjo, kedar nam svoje težave tožijo, od tega bom govoril v I. delu; pomagajmo pa jim tudi, kolikor nam je mogoče, od tega pa v II. delu.

I. del.

„Ne delajte si zakladov, katere vam rija in molj konča ali tatje izkopljejo in ukradejo, ampak delajte si zaklade v nebesih.“ „Kjer je vaš zaklad, tam je tudi vaše serce,“ — tako je naš Zveličar svoje poslušalce učil, in kakor je nje učil, tako je tudi sam živel. Hodil je od mesta do mesta, od vasi do vasi, od hiše do hiše in kjerkoli je kakega siromaka našel, ga je poterpežljivo poslušal. — Blizo Jeriha sedel je slep mož in ga prosil, naj bi se ga usmilil, in precej ga Jezus vpraša: Kaj pa želiš ljubi moj, da bi ti steril. Drugokrat pride po potu, kjer mladenčca k pogrebu nesó in njegova mati vsa objokana zraven zdihuje. Jezus jo prijazno potolaži rekoč: „Ne jokaj se, tvoj sin bo spet živel.“ — In kako prijazno je žalostne Lazarove sestre tolažil: „Nikar se ne jokajte, vajin brat bo spet vstal.“ Kako lepo se je pogovarjal z

Nikodemom; kako lepo je Samaritansko ženo podučil v najbolj potrebnih resnicah sv. vere!

Mojzes, poglavar Izraeljskega ljudstva, ni mogel terpeti in poslušati jokanja in zdihovanja ubogih v puščavi. Od velike množice revnih in jokajočih obdan je tedaj proti nebesom zavpil: Brez števila ljudstva se okoli mene joka in k meni kliče: daj nam, da bomo imeli kaj jesti! O moj Bog! zakaj si svojega služabnika v tako nadlogo pripravil? Zakaj si butaro vseh ljudi na moje rame naložil? Ali sem jes oče vseh teh ljudi? — Da, ti si, se je zaslísal glas božji, ti si oče vseh teh ljudi; jes sem jih tvoji oblasti izročil in ti jih moraš za svoje otroke spoznati. Če tedaj k tebi pribežijo, objemi jih, kakor svoje otroke, poslušaj njih prošnje brez vsega godernjanja, posuši njih solze, sam jih vprašaj, kaj da želijo, z eno besedo: vzemi jih, kakor svoje otroke, v svoje naročje.

In kar je Bog Mojzesu rekel, to velja vsem naprejpostavljenim, vsak gospodar in vsaka gosposka mora prošnje svojih podložnih radovoljno poslušati, jokati mora z jokajočim in veseliti se z veselimi. — Kdor ima prebrisano glavo, mora za potrebne nauke skrbeti, svojega bližnjega podučevati in mu v potrebah svetovati; kdor ima zdravo in čvrsto truplo, mora sebi in drugim kruh pripravljati; kdor ima zadosti posvetnega blaga, mora ž njim potrebnim sirotam pomagati, le tako bomo otroci nebeškega Očeta, ki svoje dobrote deli vrednim in nevrednim in pusti solnce sijati črez pravične in grešnike.

Kako žalostno je toraj videti, da se nekteri ubogih ogibljejo, vrata pred njimi zapirajo, da jih drugi zmerjajo in njih revno življenje še bolj grenijo. Če siromaku ne moreš nič dati, vsaj ne zmerjaj ga, ampak obžaluj ga, imej poterpežljivost ž njim in Bog bo tudi s teboj in s tvojimi grehi poterpežljivost imel. Da bomo pa svojemu Zveličarju v vsem enaki, moramo tudi siromakom, kolikor je v naši moči, z djanjem pomagati; od tega pa v

II. delu.

Sv. pismo hvali starodavne očake zavoljo njih brumnosti, posebno pa zavoljo njih usmiljenja proti ubogim, ter pravi: „Oni so bili možje usmiljenja in njih dobra dela ne bodo nikoli pozabljena“.

Posebno milostljiv je bil brumni Job, ki sam o sebi pravi: „Jes sem bil oče revnih, jes sem bil tolažnik žalostnih. Če je kdo v velikih nadlogah k meni prišel, sem ga zvesto poslušal, po očetovsko ga tolažil in sem želel, kakor hitro je bilo mogoče, njegove nadloge ga rešiti. Tolažil sem posebno revne vdove, zakaj one ptuje pomoči najbolj potrebujejo, ker so največkrat ogoljufane. Če me je kdo v kakošnem opravku, pri kakošni pravdi za svet vprašal, sem hitro vse prav na tanjko premeril in presodil, potem pa sem mu svet dal, mir naredil in sovraštvo od ljudi odvernili“.

Zavoljo tega je na koncu svojega življenja lahko svoje oči proti nebesom obrnil in rekel: „Bog! ti veš, da nisem nikoli revnim odrekel, kar so me prosili; svojega kruha nisem sam jedel, ampak tudi sirotni in zapuščeni otroci so bili nasiteni, zakaj milost je od moje mladosti z menoj rasla, da, rojena je bila z menoj“. — „O vi posvetni ljudje, pravi cerkveni učenik, sv. Peter Krizolog imenovan, ta zgled si vi dobro v serce vtisnite, in si tako ime s svojimi dobrimi deli zaslužite, kakor brumni Job, to je več vredno, kakor vsa posvetna imenitnost“.

Veliko se jih izgovarja in pravi: „Mi imamo otroke, in za te smo dolžni bolj skerbeti, kakor za druge ljudi, ki nas nič ne brigajo“. O spomnite se na bogabojega očeta sv. Karla Boromejskega, ki je svoje premoženje tako obilno med uboge delil, da so ga njegovi prijatelji opominjevali, naj vsaj na svoje otroke ne pozabi, da ne bodo stradali in kruha prosili. Ali brumni oče jim tak odgovor da: „Jes hočem za božje otroke skrbeti in Bog bo za moje otroke skrbel.“ — Spomnite se na sv. Pavlo, brumno mater, od katere sv. Hieronim pripoveduje, da je premoženje svojim sinovom odvzela in revnim razdelila ter rekla, da s tem svojim otrokom veliko boljše doto zapusti, namreč usmiljenje božje, zakaj sv. pismo pravi: premoženje usmiljenih ostane pri njih otrocih.

Ako tedaj hočete za svoje otroke prav skerketi in blagoslov božji pri svoji hiši obdržati, morate radi v bogajme dajati. Z dobrotljivostjo se hiša boljša, premoženje množi in obvaruje. To je gotova resnica, katero je že skušnja vseh časov poterdila in še dan danesni poterjuje. Najde se več hiš, ki v vedni obilnosti živijo, in, če drugi v revščino zabredejo in si pri vsem svojem trudu ne morejo nič pomagati, oni svoje bogastvo mirno zavživajo. Nekteri se čudijo temu, ker ne vidijo blagoslovljenega studenca, iz katerega gnada božja takim hišam doteka. V teh hišah so namreč živel dobrotljivi ljudje, ki so iz kerščanske ljubezni svoje roke revnim odpirali ter s tem svoji hiši božji blagoslov tudi za svoje otroke pridobili. In tako še zdaj njih otroci sad in blagoslov njihovega usmiljenja uživajo, katerega so jim pridni stariši s kerščansko radodarnostjo zaslužili. Nad temi se uresniči, kar je Bog v starem testamentu obljubil: „Daj po svojem premoženju, zakaj Gospod ti bo povernil; sedemkrat toliko ti bo nazaj dal, kakor si ti njemu dal.“ (Ecl. 35, 12.) V bukvah kraljev najdemo posebno lepo in veselo spričevanje te resnice. Velika lakota se je po celi deželi razširila; tudi prerok Elija je veliko glada terpel, zato ga je Bog poslal k revni vdovi v Sarepti, da bi si pri njej hrane poiskal. Elija gre vsled povelja božjega v Sarepto, sreča vdovo ravno pred mestnimi vrati ter kruha od nje prosi. „O moj usmiljeni Bog! vzdihne revna vdova, ti meni moje serce umoriš, ker v celem svojem premoženju nimam drugega, kakor pest moke in ravno sem mislila za sebe in svojega sina zadnjikrat kruh speči, potem

pa od lakote umreti.“ „Nikar mi tega ne odreci, prosi dalje prerok, pojdi, speci najprej meni malo kruha in mi ga prinesi, za sebe in svojega sina boš pa potem pekla.“ Bogaboječa žena vboga pre-roka, pozabi na se in svojega sina, ter speče kruh in ga prinese božjemu služabniku. In zdaj jo je prerok tako nagovoril: „To tebi naznanja Gospod, Bog Izraelj: tvoja mekina škrinja ne bo nikoli prazna ter boš zmiraj toliko moke imela, da boš sebe in svojega sina preživljala. K temu pravi sv. cerkveni učenik Ciprijan: „Mati s tem svojemu sinu ni nič odvzela, ker je svoje zadnje premoženje preroku dala, ampak obilen in čuden blagoslov božji mu je pridobila“, zato pravi tudi sv. Avguštin: „Če hočeš dober gospodar biti, daruj, kar obderžati ne moreš, da boš zato stotero dobil; daruj časno premoženje, da boš za to večno prejel“.

Ako tedaj tudi vi želite božji blagoslov zadobiti in vaše otroke srečne videti, ako želite svoje premoženje pomnožiti ali obderžati, bodite radodarni proti ubogim. Ravno tisti Bog, ki je vsak dan vdovino škrinjo z moko napolnoval, živi še dan danesnji, in kakor je on večni, tako je tudi njegova obljuba večna: „Dajte, in vam in vašim otrokom se bo dalo.“ Amen.

Pridiga za praznik sv. Štefana.

(Od ljubezni do sovražnikov.)

„Gospod! ne prištevaj jim tega greha.“
(Dj. apost. 7, 59.)

V v o d.

Jes v resnici ne vem, ljubi kristjani! katera čednost sv. Štefana je večje hvale vredna: ali njegova radodarnost, s katero je med vsemi kristjani prvi kri in življenje dal za svojo vero, ali pa njegova serčna ljubezen, s katero je sovražnikom odpustil, in celo v smertni uri za nje prosil: „Gospod! ne prištevaj jim tega greha.“ — Kakor je Jezus Kristus na visokem križu za svoje morivce molil: „Oče! odpusti jim, saj ne vejo, kaj delajo“, tako je tudi sv. Štefan storil, ko so ga s kamenjem posipali, ker je z velikim glasom vpil: „Gospod! ne prištevaj jim tega greha.“ —

Glejte, ljubi moji! mi pa svoje sovražnike tako neradi ljubimo, ampak jim rajši škodo delamo, črez nje govorimo, kar nam na jezik pride, naj bo res ali ne, in vse to še velikokrat za noben greh ne deržimo. Če nas duhovni in spovedniki opominjajo, da ne smemo jeze deržati in da se moramo s sovražniki spraviti, nam to ni po volji in vedno imamo dosti izgovorov. Ali večidel vsi naši

izgovori so prazni in ž njimi le sami sebe slepimo, Boga pa ne bomo oslepili; on vidi in pozna naša serca in se ne da goljufati. Zato vam hočem jes danes na serce položiti, da je naša dolžnost, sovražnike ljubiti, jim vse dobro želeči in za nje Boga prositi; in kdor svojim sovražnikom noče odpustiti, temu tudi Bog njegovih grehov ne bo odpustil ter ne bo deležen nebeškega kraljestva.

To vam bom govoril v imenu Jezusa in na čast sv. Štefana, prvega mučenca. Pripravite se in me zvesto poslušajte.

Razlaga.

Jezus Kristus, naš Zveličar, je svoje sovražnike iz serca ljubil in njim vse njih krivice rad in voljno odpustil; in tako nam je zgled zapustil, da moramo tudi mi s svojimi sovražniki ravno tako ljubeznjivo ravnati, kakor je on ž njimi ravnal.

Dokler je Jezus po zemlji hodil, je veliko terpel od farizejev in pismarjev; gerdo so ga imeli, da gerše skoro ni bilo mogoče, in najgerše priimke so mu dajali; za preklinjevalca so ga imeli in za copernjaka, ki s hudičem v zavezi stoji, iz svojih shodnic so ga pahnili in ga povsod černili, češ, da ljudi zapeljuje in zoper gosposko šunta. On pa je k vsemu temu molčal, se ni z nobenim prepiral, temuč le dobro jim je voščil in tudi veliko dobrega storil. On ni klel, pravi sv. Peter, ko je bil preklinjan, in ni žugal, ko je terpel. Od sodnika do sodnika so ga vlačili, kakor razbojnika, v ječi in z verigami zvezanega; po krivici so ga k smerti obsodili in ga med dvema hudodelnikoma križali. — In vse to je voljno terpel brez godrnjanja in je molčal, kakor pohlevno jaguje, ki ga v mesnico peljejo, pa svojih ust ne odpre. — In še celo na križu, v svoji smertni uri, ko so ga judje oponašali in zmerjali, jim ni zameril in tudi nobene žal besede rekel, ampak poln ljubezni in milosti je proti svojemu Očetu zdihnil in prosil: Oče! odpusti jim, saj ne vejo, kaj delajo.

In ravno tako, kakor Jezus, je tudi sv. Štefan ravnal; ves je bil vnet za božjo čast in njegovo serce je gorelo od ljubezni do Boga in do bližnjega, zato je Judom njih hudobije in njih terdovratnost očital in jim brez straha resnico povedal; oni pa so si ušesa tiščali in ga niso hoteli poslušati, in potem so ga popadli, ga iz mesta vlekli in so kamenje pobirali in od vseh strani v njega lučali. Pa on se ni pritožil z nobeno besedo, in ni bilo videti ne nevolje ne jeze na njegovem milem obrazu, temuč na ves glas je molil rekoč: Gospod Jezus, vzemi mojo dušo k sebi! — Potem so ga na tla pobili in je že bil na pol mertev, vendar se je še na kolena spravil, svoje kervave roke k nebesom povzdignil in glasno klical rekoč: Gospod! nikar jim tega v greh ne prištevaj! Hitro

potem je zadnjikrat izdihnil in njegova duša je šla v nebeški raj, nedolžna, kakor majhno dete, ko ga od kersta prinesejo, bela kakor mladi sneg, ki hribe in doline pokrije.

Glejte, ljubi moji! kako lep izgled imamo nad sv. Štefanom. Njegovi sovražniki so gerdo ž njim ravnali in hudo so mu zamerili, ker jih je lepo svaril in k poboljšanju opominjal; on pa se ni nikoli pritoževal in najmanjše kletvice ni bilo slišati iz njegovih ust. — Vi pa, če se le nad kakošnim kamnom spodtaknete, ali ali vam kakošna reč čisto po volji ne gre, koliko neumnih in grešnih besedi izrečete, dostikrat celo vpričo svojih lastnih otrok, in ne pomislite, da vas za vsako prazno besedo težek odgovor čaka. Če vam sosed kako malo škodo stori ali morebiti kakošno besedo po krivem črez vas reče, kako vas togota in jeza grabi, in sami ne veste, kako bi se nad njim maščevali in kaj bi mu storili! In s takim sovražnim srcem si upate odpusčenje svojih grehov od Boga zadobiti? Vi cele mesce s svojim bližnjim ne pregovorite, hodite k spovedi in hodite k sv. obhajilu, molite in se postite in druga dobra dela doprinašate, pa ne pomislite, da ni mogoče nobenemu v nebesa priti, kdor iz serca ne odpusti in se s svojim razžalnikom ne spravi. „Resnično vam povem, pravi Jezus sam, ako ne bote odpustili vsaki svojemu bratu iz serca, vam tudi moj Oče nebeški ne bo vaših grehov odpustil.“

Prijatelje ljubiti, to ni nobeno zasluženje, tudi Judje in ajdje svoje prijatelje ljubijo in jih radi imajo; ali sovražnike ljubiti, to je lepo, to nam daja zasluženje in pravo vrednost. Če bote samo tiste ljubili, pravi Jezus, kateri vas ljubijo, kakošno plačilo bote imeli? Jes pa vam povem, ljubite svoje sovražnike, dobro storite tem, kateri vas sovražijo, in molite za nje, ki vas preganjajo in krivo dolžijo, potem bote otroci nebeškega Očeta, ki daje svoje solnce sijati po hudih in dobrih in dež pošilja črez njivo krivičnega ravno tako, kakor črez njivo pravičnega.

Sv. Štefan je bil ves vnet od ljubezni do bližnjega in je ostro svaril Jude zavoljo njih hudobij in ni molčal, dasiravno so z zobmi skripali in z vso besnostjo po njem planili. — Tako morate tudi vi gospodarji in gospodinje, če kaj nerodnega pri svojih poslih vidite, svariti, in opominjati z lepa in s huda, in se ne bati, dasiravno se jim zamerite. Veliko jih je, ki pravijo: „Kaj je meni za druge mar; vsak bo za sebe odgovor dajal.“ — Ali taki ljudje se zlo motijo, večidel tudi zlo pregrešijo. Res je, da bo vsak za sebe odgovor dajal, pa tudi to je res, da bomo z drugimi vred na sodbi stali in za vse tiste odgovor dajali, ki so naši skerbi izročeni in s katerimi vkup živimo. Bog je izročil otroke starišem, družino gospodarjem, podložne naprejpostavljenim, brate bratom, sosede sosedom, tovarše tovaršem, in če vidite katerega med vami, pravi sv. pismo, da gerdo živi, posvarite ga in nikar mu ne prizanesite. Toda če hočete, da bi vaše besede kaj izdale, morate najprej sami

sebe poboljšati in v skerb vzeti, in vsak naj prej pred svojim pragom pomete, preden k sosedovi hiši pometat gre. Kakor nespametno bi namreč bilo, za drugo hišo skrbeti, svojo pa v nemar pustiti, ravno tako neumno je tudi, drugim kazati poboljšanja pot, sam pa po stezdi pogubljenja hoditi.

Sv. Štefan je bil še celo mlad, še v cvetji svojih let, ko je zapustil svet in njegovo veselje, pa rajši je umerl in nedolžen od zemlje se poslovil, kakor pa da bi bil v grehu živel in po slabih potih hodil. Oj, ko bi tudi vi, fantje in dekleta! ki ste še mladi, po tistih potih hodili, po katerih je sv. Štefan hodil in po njegovem zgledu živeli, kako dobro bi bilo za vas, in kako lahka bi bila vaša smert! — Vi pa tako radi pozabite na Bega in na njegove obljube, ter radi verjamete obljubam, s katerimi vas zapeljivi svet slepi; vi svojo ljubo in drago nedolžnost, ki je več vredna, kakor zlato in srebro vsega sveta, prodaste in zgubite za kratko živinsko veselje, ki naglo preteče, kakor pena na vodi ter vam drugega ne ostane, kakor grenka vest, težki račun na dan sodbe in večni peklenški ogenj, če se ne bote spokorili.

O ko bi vi pač spoznali svojo vrednost in se nikdar z nesramnim grehom ne omadeževali, koliko veselje bi bilo to za vas in za vaše angelje varhe! Ni bolj veselega časa v celem letu, kakor je ljubeznjiva spomlad, in ni srečnejšega časa v celem življenju, kakor so dnevi čiste nedolžnosti. Kakor je nedolžni Štefan nebesa odperte videl in Jezusa stati na desnici božji, tako se tudi vsaki nedolžni duši v smertni uri nebesa odprejo in Jezus sam jo sprejme v svoje naročje in jo obdaruje z nebeško krono, ki nikoli ne zvene, ampak vekomaj cveti. Amen.

Adventne pridige.

(Spisal in govoril jih je rajni gosp. F. J. Kafol, sloveč pridigar. Te pridige se za bližnji adventni čas kaj lepo podajo in lahko vravnajo.

I.

Mi se imamo v adventnem času na prihod Jezusa Kristusa pripravljati, naj bi ga pri njegovem rojstvu na Božični dan spodobno sprejeli. Ta je namen sv. adventnega časa. Za torej hočem danes vam razložiti poglavitne nagibe, zakaj naj se pripravljamo v tem svetem adventnem času na Jezusov prihod.

Razlaga.

Odkar je bil Gospod Bog prvemu človeku Adamu Rešenika obljubil, skoz štiri tавžent let so sveti očaki, preroki in vsi pobožni judje po Mesiju zdihovali ter z enim glasom v nebesa klicali rekoč: „Oj Gospod! molimo, pošlji ga, kterega si nam poslati obljubil.“ — Pa ne le pri judih se je obljuba na Zveličarja obdržala, marveč tudi pri raznih ajdovskih narodih je prerokba veljala, da črez vse mogočen kralj ima iz nebes med človeštvo na zemljo stopiti in marsikteri pagan je želel zlato dobo njegovega vladanja dočakati. Leta 4000 od stvarjenja sveta, ko je rimski cesar Avgust že v 27. leto cesaril in po vsem svetu vojni ropot zadušil, so se vse prerokbe na Mesija h koncu veršile, judje in ajdje so na njih spolnovanje pazili in zgodilo se je, da Kralj kraljev, Gospod gospodovavcev je svoj prihod na zemljo obhajal ter vse Adamove otroke blagodarit prišel.

Kakor so se vsi tačasni narodi in posebno judovski veliko let na to važno dogodbo pripravljali, spodobi se, da se tudi mi vsako leto na Jezusovo rojstvo pripravljamo, in sicer iz sledečih nagibov:

1. Pervič, nas k temu budi sveta mati katoljška cerkev, ker je v ta namen štirtednji adventni čas odločila.

Cerkvena zgodovina nam pove, da že v petem kerščanskem veku je sveti Perpetus, turski škof na Francoskem, svojim pravovernim priporočaval od svetega Martina do Božičnega praznika trikrat na teden se postiti, bolj gorečim kakor navadno v molitvah in bolj obilnim v milodarščini biti, naj bi se tako 40 dni na Jezusovo rojstvo spodobno pripravljali. Goreči kristjani so ga radi vbogali; pa taka pobožnost občne veljave še ni imela. — Kmalom pride vesoljna katoljška cerkev v pomoč, tako pobožnost za občnokoristno pripozna, ter jo v dolžnost vsakemu kristjanu naloži, vendar pa v spomin, da so pravični stare zaveze 4000 let po obljubljenem odrešenju goreče in mило zdihovali, odloči le štiri tedne v rečeni namen, in ga imenuje adventni čas. Da vse kristjane k pokori nagne tudi ona ta čas ves svoj kinč sleče, ogerne svoje služabnike in oltarje v modro pokorno barvo, prepove veselo petje, napove post in opominja v vsem, kar ta čas vravna in ukaže, naj bi pravoverni ponižno živeli, svoje grehe obžalovali, se pokorili ter goreče zdihovali po duhovnem prihodu Jezusa Kristusa. — Še več. — Sveta katoljška cerkev kakor skerbna mati skoz celi adventni čas vsaki dan svoje pravoverne otroke zjutraj rano, ko še mračna tema zemljo pokriva, z milim zvonjenjem iz nočnega spanja zbudi, spomnivši jih, da ura je že vstati, ker se Zveličar bliža, jih skliče v božjo vežo pred Gospodov oltar k zornicam ter z njimi vred sveto mešo začne z ginljivimi besedami: „Rosite ga nebesa doli

in oblaki dežite pravičnega, odpri se zemlja in rodi Zveličarja“.
(Izaija 48, 8. — Ss. rit. Congr. 29. Jun. 1752.)

Kristjani! kdo zmed vas bo toliko nepokoren, da se bo milemu vabljenju svoje skerbne matere svete katoliške cerkve vstavljaj in obotavljaj, po svetem namenu adventnega časa na prihod Jezusa Kristusa se pripravljati? Kdo bo tak terdovratnež, da se ne bo hotel poslužiti svetih adventnih pobožnost in se umikal cerkvenim svitnim službam? Oh! ubogajmo mili glas svoje ljubeznjive matere, ktera nam na prihod svojega nebeškega ženina kaže, in pokorimo se v tem svetem času, da bomo usmiljenega Jezusa pri njegovem rojstvu vredno pozdravljati mogli.

2. Drugi nagib sveto adventno pobožnost goreče opravljati leži — v samem ljubeznjivem Jezusu.

Vi poznate mojega Jezusa: On je kralj vseh kraljev, Gospod nebes in zemlje, je edinorojeni Sin živega Boga, je pravi resnični Bog, njegova vsemogočnost je večna, njegovo veličastvo je neskončno; vendar pri svojem prvem prihodu se je vseh teh neizmernih prevzvišenost iz ljubezni do nas slekel, kot šibko dete se rodil in nam se prienačil, naj bi nas vse do nebeške časti povišal. Vsemogočni je postal slaboten, naj bi našo slabost pokrepčal; Večni je postal umerljiv, naj bi našo umerjočnost spremenil v neumerjočnost; Najsvetejši se je podvergel terpljenji, da bi nam iz terpljenja pomagal do svetosti, Začetnik življenja se je smerti podvergel, naj bi našo smert v večno življenje spremenil; Sin božji postane človek, naj bi nas storil otroke božje. — Vi poznate mojega Jezusa: On je postavljen sodnik živih in mrtvih, ima v oblasti vse nebeške strele ž njimi grešnike končati; ob njegovem rojstvu je ves svet neštevilnim pregreham služil, in še današnje dni črna tema gerdih malopridnost zemljo pokriva; On bi se bil lahko nad grešnimi človeškimi narodi maščeval in v večno pogubljenje jih pahnil: vendar „On ni prišel na svet, da bi svet sodil, temuč da bi bil svet po njem zveličan“; (Jan. 3, 16.) ni prišel, da bi nas grešnike strahoval, kaznoval in pogubil, temuč „da ima večno življenje, kdorkoli vanj veruje.“ (Jan. 16.) Jezus je prišel kot dober pastir zgubljene ovce iskat, je prišel kot miloserčen zdravnik bolne duše ozdravljat, je prišel vsem človeškim otrokom nebeško milost ponujat. Jezusovo včlovečenje je zapopadek vsega nebeškega blagoslova na zemlji, vsega večnega zveličanja človeštva, je vesela dogodba, ktere se spomnivši bi moral vsak človek na kolena pasti, in vse občutke svojega serca v najviši ljubezni Jezusu podariti. Oh ljubeznjivi Jezus! kako je to, da si se hotel roditi v blatu naše popačene natore in z nami vred červ zemlje postati? Zatorej, odgovori, da bi ti in vsi ljudje mene ljubilili in vaše serca meni posvetili.

Bratje! ker nam je mili Jezus tako usmiljen, ali bomo mi Njemu nehvaležni? On se nam bliža z neskončno ljubeznijo, kako

ali ga bomo od sebe pahali in mu svoje serca terdovratno zaklepali. Oj Sionske hčere! balite, vaš ženin se bliža. „Verzite od sebe dela teme in oblecite orožje svetlobe.“ Napravite lampice, prižgite svetila, odprite mu vrata, da vas pri svojem prihodu pripravljene najde; hitite mu naproti, da vas ljubeznjivo poljubi in v svoje sveetišče popelje.

3. Tretjič, na prihod Jezusov v sedanjem adventnem času se pripravljati, tirja naš osebni dobiček.

Sveta vera nas uči, da je dvojen prihod Sina božjega na svet: prvi v ponižnosti, ko je bil grešnikom zveličanje prinesel; drugi pa sodnji dan, ko bo na oblaku z veliko oblastjo in častjo se prikazal in strašno sodbo z ljudmi deržal. „Kdor ga noče ponižnega poslušati, ga bo v oblasti trepetaje videl“, pravi sv. Gregor. Jes vas nagovarjam, Jezusa pri njegovem rojstvu vredno častiti, njegove milosti se skerbno poslužiti, in zvesto po njegovih naukih živeti, naj bi sodnji dan ne koperneli od strahu pred njegovim serditim obličjem: ker vemo, da kdor sedaj Jezusa zaničuje, temu bo on tisti dan svojo strašno vsemogočnost pokazal, tako da bodo grešniki vpili: hribi! padite na nas, — gore pokrite nas, — zemlja! morje! požri nas, — skrite nas pred groznim serdom in jezo njegovo. — Kdor se pa sedaj milemu Jezusu skesano bliža, za odpusčanje ga prosi, ssv. zakramente vredno prejeme in serce mu posveti, se sodnjega dne nima bati, marveč le z veseljem njegovo sodbo pričakuje, ker takrat bo iz njegovih ust zaslišal besede: „Pridite blagoslovljeni od mojega Očeta in posedite na večno kraljestvo, ki je bilo vam od začetka pripravljeno.“

Glejte bratje! sestre! da je resnično vaš osebni dobiček v tem svetem času na Jezusovo rojstvo se pripravljati. Zatorej vam rečem: „Jenjajte od požrešnosti in pijanosti, dajte slovo nečistosti in nesramnosti, ker veste, da take grešnike bo Gospod ojstro sodil; ne živite čedalje v kregu in nehvaležnosti, marveč pošteni bodite in oblecite Gospoda Jezusa Kristusa; saj je on vas s predrago ceno svoje presvete rešnje kervi od večne smerti odkupil, z nedolžnostjo pri svetem kerstu ogernil in pravico za nebeško kraljestvo vam pridobil. Nikarte ga žaliti, da vam ne bo pri drugem prihodu strašne pogubilne sodbe izustil.

Tako tedaj ste razumeli namen svetega adventnega časa — pripravljati se na Jezusovo rojstvo; — k temu nas budi sveta katoliška cerkev, k temu nas sam ljubeznjivi Jezus nagovarja, k temu nas sili naš lastni dobiček.

Sklep.

Po Slovenskem se je sveti adventni čas od nekdaj sem prav pobožno obhajal; zakaj Slovenci so mehkega občutja, in spomniviši se, da je mili Jezus zatorej našo podobo prevzel, naj bi ga ljubili,

ker nas je prvi ljubil, se jim blage serca svete ljubezni do Jezusa živo zavnemajo in goreče se adventne cerkvene pobožnosti udeležujejo. Lep izgled vam hočem povedati: Na Goriškem je živel pred 30 leti blag mož z imenom Mohor. Premoženja ni imel veliko, pa bogoljubno serce je v nedriju hranil. Celo uro dalje od domače cerkve je njegova koča v hribih stala, vendar svete meše ob nedeljah in praznikih nikdar ni zamudil. Posebno pa je adventni čas pobožno obhajal. Vsakdan je ob štirih vstajal, svojo malo družino zbudil, imel je namreč sina in hčerko, soproga mu je bila že davno umerla, z njima skupaj je sveti roženkranc zmolil in po tem se v cerkev napravil. Ob petih se je baklja s hriba že svetila. Mohor je k zornici šel, ni pomaral ne za mraz, ne za dež, ne za sneg, njegova ljubezen do Jezusa je vse posvetne napotke premagala. Da je presvete zakramente v adventu ponižno prejemal, tega ni treba praviti; saj vsak pošten kristjan to stori; samo omenjam, da Mohor se za las ni umaknil namenu adventnega časa in tudi druge sosede je z besedo in lepimi zgledi k sveti pobožnosti budil. Ko se mu je ura življenja iztekla, dal je pobožno se previditi, in od spovednika vprašan: ali se kaj smerti in sodbe boji, z veselim obrazom odgovori: Zakaj bi se nek bal, saj sem se vedno na smert pripravljal in vsako leto Jezusa pri njegovem rojstvu, kar sem zamogel, spodobno pozdravljaj; nadjam se, da mi bo na sodbi milostljiv. In mirno je v Gospodu zaspal.

Ljubljeni bratje! predrage sestre! posnemajte omenjeni zgled, zvesto se adventnih pobožnost udeležujte, skerbno se pripravljajte na Jezusov duhovni prihod, da bo on vas po vaši smerti za svoje spoznal in v večno veselo nebeško domačijo sprejel. Amen.

II.

Sveta katoliška cerkev nas v sedanjem adventnem času prijazno naganja, da naj namen svetega adventnega časa natanjko spolnujemo, in se na prihod Jezusa Kristusa prav pripravljamo. Da to dosežemo, vas bom danes podučil, kako se bomo na prihod Jezusov prav pripravljali.

Razlaga.

Pretečeno nedeljo smo se prepričali, da na Jezusovo rojstvo se v tem adventnem času pripravljati nas sveta mati katoliška cerkev budi, Jezusova ljubezljivost vabi in naš lasten dobiček naganja. Če pa še presodimo, kako je vrojeni greh nas popačil in

koliko so naši djanski vsakdanji grehi nas skazili; pač se nam je bati, da bi Odrešenik pri svojem vstopu na svet nam lahko rekel: „Jes vas ne poznam.“ Treba je take znamenja si prisvojiti, po katerih nas bo za svoje spoznal. In v tem ima naše pripravljanje obstati. To bomo pa dosegli:

1. ako po Jezusovem izgledu sami sebe ponižujemo.

Prevzetnost, ta Luciferjeva hči, se je v nebesih vrodila, od ondod je bila v pekel pahnjena, iz pekla se je na zemljo prevlekla, je bila vzrok Adamovega padca in izvirnega greha; tako je vse človeške otroke ob enem v nesrečo pogreznila; in še dandanes, kar je zlega na svetu, kar je djanskega greha med ljudi, kar je zlodstev pod solncem, vse je le hudobni porod hudičeve prevzetnosti. — Jezus Kristus je prišel človeški rod neskončne nesreče rešiti, in kakor se telesne bolezni s tem zdravijo, da se opekлина z mrazljino preganja, tako je peklenski prevzetnosti svojo nebeško ponižnost protipostavil. „On je sam sebe v nič storil“, pravi sveti Pavelj. (Fil. 2, 7.) „In to zatorej“, odgovori sv. Bernard, da bi si nijeden človek na svetu ne prevzetoval; ker nepreterpljiva prederznost je, da bi se červ šopiril in napihoval, med tem ko se večno veličastvo ponižuje, uničuje.“ Glejte ga ponižnega Jezusa: On ni stopil na zemljo že v odrasčeni starosti, kakoršen je bil Adam vstvarjen; tudi se ni rodil v imenitnem stanu, kakor toliko pozemeljskih kraljevičev, marveč, kar je v človeški natori najspodnejšega, šibko deteštvo, podoba hlapca, celo podobo grešnika je na se vzel, v hlevu se rodil, med živino si je posteljco v jaslih postlal. Oh moj presladki Jezus! h čemu tako uničenje! Vem. — Ti si hotel povedati, da je prevzetnost človeške otroke tako popačila, da so neumni živini enaki postali; ti pa si do njih doli stopil, da bi jih ponižnosti učil, iz blata pobral in do nebeških višav povzdignil.

Slehern človek se na svet vrodi z hudim nagnjenjem prevzetnosti; to je žalosten nasledek Adamove nepokorščine; in ako to hudobo v sebi ne kroti, gorje mu, on ne bo nikdar zveličan. Sv. Tomaž Akvinčan govori: „Kdor v sebi nagnjenje do časti redi, se brani zaničevanja, in serce ga boli, kedar bo psovan; če bi tak človek tudi čudeže delal, vendar je še le daleč od popolnosti, vse njegovo obnašanje — je čednost brez temeljna.“ „Ponižnost je podlaga zveličanja“, pravi sv. Ciprijan. „Perva čednost kristjana je ponižnost“, uči sv. Heronim. „Ponižnost je varhinja vseh drugih čednost“, veli sv. Bernard; da celo ta svetnik terdi, da brez ponižnosti bi Marijno devištvo nikakor ne bilo Bogu dopadlo. „Bog se prevzetnim vstavlja in da svojo gnado le ponižnim“, večna resnica govori. — Joj mene! in mi smo polni prevzetnosti, od ponižnosti pa nič vedeti nečemo. Mi v sercu vedno snujemo, kako bi se povišali, kako bi več časti dosegli, kako bi pred svetom veliko

veljali; si ne pustimo od predpostavljanih nič ukazati, nočemo od pokorščine nič vedeti; še tako zlo nas je prevzetnost zdiviljala, da celo svetih nauk več ne poslušamo, da na božje zapovedi nič več ne porajtamo, kratko — da si v čast štejemmo hudobnim biti. Mili Jezus! oh kako slabo se mi po izgledu tvoje nebeške ponižnosti ravnamo! Ali bi mogli takošni tebi dopasti? Ali bi ti nas blagoslovil pri tvojem rojstvo?

Bratje! zadušimo v sebi vse gibanje prevzetnosti in nečimerne častilakomnosti in človeške oholosti; deržimo si pred očmi Jezusovo ponižnost in po njegovem svetem izgledu pohlevni bodimo; spodimo iz serca malika, ki se mu pravi sebična ljubav, in posvetimo ga ponižnemu Jezusu; prenašajmo radi vsako zaničevanje, ki se nam tudi nedolžnim prigodi, ker tako bomo Jezusu podobni; nikdar ne pozabimo, da smo v grehu spočeti, da smo polni gerdega smrada lastnih grehov, da naše telesa bodo zibnile v prah ostudnim červom v jed in nihče se ne bo več nas zmenil. — Ponižajmo se, in Jezus bo nad nami dopadenje imel.

2. Na Jezusov prihod se bomo prav pripravili, če se po njegovem izgledu popolnoma v Božjo voljo izročimo.

Od prvega hipa čudovitnega spočetja v maternem prečistem telesu se je mili Jezus popolnoma v voljo svojega nebeškega Očeta izročeval in po besedah aposteljna tako-le mu govoril: „Vem, o moj Bog! da žgavni darovi in klavščine ti niso več všeč, ker po njih ne bodo grehi zbrisani. Telo si mi dal in jes ti ga rad v terpljenji in smert podarim; natanjko hočem spolnovati, kar mi tvoji večni sklepi velevaljo. Glej, pridem, da storim o Bog! tvojo voljo, kakor je v poglavji bukev od mene pisano.“ (Hebr. 10, 4—7.) In pri drugi priložnosti je rekel: „Moja jed je, da storim voljo tega, kateri me je poslal, in da dopolnim njegovo delo.“ (Jan. 4, 34.) V vertu Getzemanu je tudi tako-le molil: „Oče! ne moja ampak tvoja volja naj se zgodi.“ (22, 42.) — Tako je bil mili Jezus od prvega hipa svojega spočetja do zadnjega zdihljeja na križu človek pokorščine, spolnovavec nebeških sklepov in popolen doversitelj božje volje. Njegova pokorščina nam je rešenje donesla.

Da Rešeniku dopademo in se udeležimo sadu dragega odrešenja, treba je v božjo voljo in sveto nebeško službo se darovati; ker vemo, da svojo voljo spolnovati, se pravi, od Jezusa se ločiti in pogubljenju se bližati; svoji volji pa zavoljo Jezusa se odpovedati, hoče reči, Bogu služiti in proti nebesom potovati. — V nekem samostanu je bival prileten redovnik, kteremu je bil Bog gnado dal čudeže delati. Če se je bolnika le dotaknil, je že ozdravel. Spretnik v samostanu, ko to vidi, je skerbno na-nj pazil, kako da živi; pa nič posebnega nad njim ne zapazi. Zatorej ga nekega dne k sebi pokliče, ter ga vpraša rekoč: Brate! povej mi, kaj tebe Bogu tako všečega stori, da ti toliko gnade podaruje? Uni odgovori:

„Oče! sam ne vem. Jes se ne postim več ko drugi, se ne pokorim ojstreje, ne opravljam daljših molitev, ne delam bolj marljivo. Samo to znam vam povedati, da sem se svoje lastne volje znebil, in po Jezusovem izgledu popolnoma v božjo voljo vdal, tako da, karkoli se mi prigodi, spoznam za voljo božjo, in z vsem sem zadovoljen“. — In to ga je pred drugimi redovniki Bogu in Jezusu tako všečega storilo.

Bratje! taka pobožnost bo tudi nam koristila. Znebimo se svoje lastne volje, v božjo voljo se vdajmo in gotovo bomo Jezusu dopadli. Pa jojmene! vsakdan molimo v Gospodovi molitvi: „Zgodi se tvoja volja, kakor v nebesih tako na zemlji“, v djanji pa si prizadevamo spolnovati le to, kar našemu telesu dopade, in tako imamo božjo voljo na jeziku, v spolnovanju pa svojo spačeno voljo. Od tod toliko grehov v našem življenji, — od tod toliko preprirov med nami, od tod toliko krivic na zemlji. Ovedimo se, posvetimo svojega duha, svoje serca, in vse svoje zmožnosti ljubeznjivemu Jezusu ter recimo mu: Glej, pridemo, da storimo, o Bog! tvojo voljo. Tebi se radovoljno posvetimo.

3. Na Jezusov prihod se bomo prav pripravili, če po njegovem izgledu sami sebe zatajujemo in svoj križ za njim nosimo.

Od svojega včlovečenja do britke smerti na sramotnem križu bil je Jezus človek terpljenja. V betlehemskih jaslicah je mraza terpel, pregnan v Egipt si je v ptuji deželi kruha beračiti moral, pridši nazaj v Galilejo si je z rokodelom pri svojem reditelju živeža služil, ob času svojega očitnega učenistva je bil od pismoukov, farizejev in viših duhovnikov vedno preganjan, dokler ga ni peklenško sovrašтво na križ razpelo, od koder nam kliče: „Kdor hoče za menoj priti, naj sam sebe zatajuje in naj vzame svoj križ in naj hodi za menoj.“ (Mat. 16, 24.) S temi besedami nas Jezus štirih reči podučuje, namreč: da njegovo nasledovanje ima biti prostovoljno, da nasledovavec mora pred vsem drugim sam sebe zatajevati, da si ima svoj lastni križ zadeti, in da je treba vselej in vedno se deržati Jezusove tovaršije. Kdor vse štiri pogodbe zvesto dopolnuje, blagor mu! sam Jezus mu je serčen prijatelj ter ga za svojega učenca spozna.

Med drugimi takimi služabniki Jezusovimi bil je sveti Frančišek Serafinski. Prostovoljno se je vsega znebil, naj bi za Jezusom hodil in veliko zaničevanja je zategadelj prestajal. Tudi njegov brat se mu je posmehoval in se šalil z njim. Huda zima je bila, ko je Frančišek v svoji revni obleki po mestu Asisu milošnjo prosil in se mraza tresel na vsem životu. Brat Angelj ga vidi, kako se bos in slabo oblečen mraza trese, hitro nagovori nekega tovarša, da naj gre za njim in ga zbadljivo vpraša, ali bi mu hotel za groš potú prodati, ki se mu z vročega telesa cedi? Frančišek pa mu

ves pohleven odgovori: „O prodal sem že vsega svojemu Gospodu do zadnje kaplje.“ In zabavljivec je osramoten odstopil.

Jes vas sicer ne nagovarjam, da bi po Frančiškovo vse svoje premoženje zapustili, ker vem, da tega treba ni; pa vi zamorete, obdržati si svoje posetva, pa vendar v tej zadevi Jezusu se prikupiti, tako da vse težave svojega stanu njemu darujete, da vse zaničevanje, ki vsak dan vas zadeva, njemu v čast voljno pristajate, da svoje dušne britkosti in telesne stiske njemu posvetiti, da posebno v tem adventnem času svoje meso s posti krotiti in svojim napčnim nagonom brezdo vložite, da si eden drugemu vse razžaljenja iz serca odpustite, in se med seboj sprejemljete, kakor je Kristus vas Bogu v čast sprejel. Tako bo Bog upanja vas napolnil z veseljem in mirom, in obogateli bodete v moči svetega Duha po Jezusu Kristusu.

Glejte, kristjanje! tako tedaj bote dosegli namen adventnega časa in na Jezusovo rojstvo se prav pripravljali, ako po Jezusovem izgledu sami sebe ponižujete, v Božjo voljo se popolnoma vdaste in svoj križ za njim voljno nosite.

Sklep.

Slovenci so bili vselej za sveto Jezusovo vero goreče vneti, svete pridige radi poslušajo in si kerščanske resnice k sercu jemljejo. Prava pobožnost bila je od nekdaj sem na Slovenskem doma. In če tudi tu pa tam nekdo v zmote pade, vendar mehko serce Slovenca se kmalo spreobrniti da.

Na zahodni strani juljskih planin živel je pred 10 leti star mož, ki je sam od sebe tako-le pravil: „Bil sem v mladosti, Bog me! neporeden mladenec, pa zaupam, da mi je usmiljeni Jezus moje grehe odpustil. V 21. letu sem postal vojak in po svetu se popolnoma spridil. Star 35 let pridem spet domu. Neko nedeljo, — prva adventna je bila, grem v domačo cerkev. Gospod farnik so od sodnjega dne tako oestro pridigovali, da se nisem mogel strahu, ki me je pri tej priložnosti sprehajal, obraniti. Mislim, kaj bo z menoj? Ta misel me pa dan za dnevom še le bolj straši. Se napravim k spovedi pred gosp. farnika. In glej, strah pred sodbo je odjenjal, pa britka žalost mi je v serce stopila, da sem toliko časa neporečno živel. Terdna volja me je bila za svoje grehe po zmožnosti božji pravici zadostovati. Grem gospoda farnika vprašat, kako bi imel živeti, da bi se milosti božje udeležil; in gospod farnik me prime za roko, me pelje v svojo spavnico. Ondi je na steni britka martra visela, pred njo me duhoven postavi, ter mi reče: Matija! ti vprašáš — kako živeti, da se boš zveličal. Evo! ta tukaj ti vse pove. — Glej, kako se je Sin božji ponižal; človek je postal, zaničevanju se je podvergel, da nas je nesreče otel, v katero nas je prevzetnost pogreznila bila. Ti si do sedaj le v pre-

vzetnosti živel in od tod neštrevilo tvojih ostudnih grehov. Če želiš zveličan biti, odpovej se vsaki prevzetnosti in posnemaj izgled Jezusove ponižnosti. — Glej nadalje, kako se je mili Jezus v voljo svojega nebeškega Očeta vdal. Bog Oče je terjal njegovo smert v naše odrešenje in Jezus se je radovoljno daroval. Ti si do sedaj le svojo voljo spolnovati hotel in zatorej s tolikimi grehi dušo ranil. Ako se želiš zveličati, odpovej se lastni volji in vselej le v božjo voljo vdan bodi. — Glej zadnjič, kako je bil Kristus križan; seštej njegove rane, seštej, če ti je mogoče, vse kaplje njegove rešnje kervi. V obraz so mu pljuvali, na glavo bili, vsega razmesarili in grozovitno umorili. Ti nisi dosihdob od terpljenja nič vedeti hotel, in če te je kaka zopernost zadela, si strašno preklinjal; ti nisi bil na pravem potu v nebesa, ker vemo, da le po terpljenji se pride v veselje. Ako želiš k Jezusu v nebesa dospeti, moraš sam sebe zatajevati, terpljenje voljno prestajati, in svoj križ za Jezusom nositi. — Glej Matija! v ponižnosti živeti, vselej v božjo voljo vdan biti, vse terpljenje pozemeljsko Jezusu darovati, to se pravi proti nebesom prav potovati. To stori in boš zveličan. — Te farnikove besede so me bile do solz omečile. Zdi se mi, kakor da bi jih še sedaj slišal. Bog daj ranjkemu gospodu farniku večno plačilo v nebesih! na pravo pot so me bili zavernili in zaupam, da pri sodbi mi bo Bog milostljiv. Tako je serec Matija pripovedoval in mile solzice so se mu v očeh blesketale.

Bratje! sestre! Vzemite si k sereu tudi vi enako opominovanje, in pokorite se, kakor se je Matija pokoril. Posebno v sedanjem adventnem času prikupujte se vljudnemu Jezusu in po njegovih izgledih živite; prisvojite si znamenja ponižnih, v božjo voljo vdanih in s križem obloženih, da vas bo sedaj pri svojem rojstvu za svoje spoznal in blagoslovil, ter vas zagotovil kraljestva nebeškega, ktereга vam hoče po smerti vsem blagodariti. Amen.

III.

Glejmo, da po volji sv. katoliške cerkve visoki namen sv. adventnega časa dosežemo. Ne dajmo se motiti s tem: Kaj pa ljudje porečejo. Pokazal vam danes bom, da, kdor Kristusu zvesto služi, mu je celo malo mar, kako ga svet sodi, in zatorej njegovo serce mirno v Jezusu počiva.

Razlaga.

Od nekdanj je taka, da posvetni ljudje zaničujejo zveste služabnike božje in večne ostanejo besede, da, kateri hočejo pobožno živeti,

morajo preganjanje terpeti. Vendar marsikteri človek popraša pri svojih duhovnih opravilih: „Kaj pravijo ljudje od mene?“ in če mu na misel pride kako posebno službo božjo opravljati, denimo: na božjo pot iti, v kako sveto bratovščino stopiti itd., hitro se mu v glavi vprašanje zbudi: „Kaj bodo ljudje rekli?“ Da so take duše še silno daleč od prave pobožnosti, slehern lahko razume; ker strah pred svetom — pred ljudmi jih mami. Besede sv. Pavla jih razodevajo: „Ako bi ljudem dopadel, bi Kristusov služabnik ne bil“. (Gal. 1, 10.) — Strah pred svetom je neporedna želja ljudem dopasti in nedostojna ličnost se jim zameriti tudi na škodo neumerjoče duše. Tak strah je že na tavžente s predrago Jezusovo kervjo odkupljenih duš v večno pogubljenje pogreznil in še dandanes v pobožnem življenji neizrečeno veliko število kristjanov zadržuje ter jim zveličanje krati. Oh koliko jih na svetu grešno živi zatorej, da drugim dopapejo! koliko jih svetih zakramentov ne prejmlje iz straha, da bi se jim drugi ne posmehovali! Reveži! njim je več mar za prijaznost ljudi kakor pa za milost božjo.

Da vas, ljubljeni bratje! od take napake odvracam, sem danes resnico zastavil, da, kdor zvesto Kristusu služi, mu je clo malo mar, kako ga svet sodi. — Da se tega prepričamo, pomislimo:

1. Kdo so tisti ljudje, katerih sodb se bojite.

Oni so ljudje kakor vi, stvarjeni iz enake grude kakor vi, podverženi enakim nadlogam kakor vi, obsojeni enkrat červom v jed biti kakor vi. Oni so vaši sosede, vaši tovarši, vaši znanci, memo katerih vi morebiti več znanstev, više modrost, bolj jasno zastopnost, obilnejše čednosti in druge duševne premedenosti imate. In takih ljudi se bote bali, na njih bedaštva gledali, njih abotno govorjenje poslušali, pred njih neumnimi sodbami se tresli; to bi za vas sramotno bilo! Zavoljo tacihi nevednežev in pomilovanja potrebnih revežev bote vi od svoje pobožnosti odjenjali; tako bi pač malo svoje duše cenili.

Še več. Kdo so tisti ljudje, katerim se bojite zameriti? Oni so večidel le posvetnjaki, kateri od božjih reči malo ali pa nič ne razumejo, morebiti še deset božjih zapoved ne znajo; so ljudje, kateri ne vedó, zakaj jih je Bog na zemljo vstvaril in le za ta svet živé; so ljudje, ki dobro slabo in slabo dobro imenujejo, ne umejo, kar je božjega, ampak kar je človeškega, in hvalijo to, kar je po mesu. In tacihi ljudi se bote bali, na njih sodbe kaj porajtali, njih zasmehovanje si k sercu jemali; resnično moram reči, da, ako bi se od takih posvetnjakov v svojem bogoljubnem življenji oplasiti dali, ste vi sami pomilovanja vredni, zakaj vi niste nikakor ne služabniki Kristusovi.

Pa še le več. Kdo so tisti ljudje, katerih sodeb se bojite? Oni so večidel razuzdneži, katerih pregrehe so očitno pred svetom poznane; so malopridneži, katerih hudodelstva so že veliko pohuj-

šanje v soseski vzrokovala; so smet človeštva, ki se z lastnimi hudobijami hvalijo; so zaverženci, katerih se vsak pošten človek ogiba. In vi se bote takih ljudi bali, zavoljo njih bote Bogu dolžno čast kratili; da njim dopadate, bote Boga zatajili. „Kdor mene zataji pred ljudmi, ga bom tudi jes zatajil pred svojim Očetom, ki je v nebesih,“ pravi Jezus (Mat. 10, 33.). Zavoljo tacih ljudi se bote v nevarnost pogubljenja devali. Oh vi bi bili kervavih solz vredni. Ne, ne, ljubi moji! pametni ljudje še nikdar prave pobožnosti zaničevali niso, le norci se z bogaboječih duš šalijo; pa kdor je zvest služabnik Kristusov, mu za take ni čisto nič mar.

Leonci, škof na otoku Cipru, nam sledečo dogodbo pove: Duhovnik Vitali, mož 60 let star, zapusti svoj samostan in pride v mesto Aleksandrijo, ko je sv. Janez miloščinar ondi vladikal. Na posebno vdahnjenje sv. Duha in iz serčne gorečnosti, ktera ga je gnala druge pred grehom varovati, si Vitali v sobi neke očitne nečistnice stanovališče najme. Vsak večer je ženski denar plačal, da se je tisto noč greha zderžala. Ženska gre zadovoljna spat, on pa v kotu spavnice poklekne in celo noč Boga časti. Zjutrej gre duhovnik v mesto, pa poprej mu ženska obljubiti mora, da ne bo nikomur skrivnost razodela, kaj ga je v njeno hišo pripeljalo. Tako je več časa delal. Ljudje so se zlo čudili, ko so videli postarjenega duhovnika v bišo nesramnice zahajati in so hude sodbe nad njim delali. On pa molči in poterpi. Neko noč Vitali umerje v sobi imenovane ženske in berž se pri njegovem trupu čudeži godé. Ljudje, ko to zvedó, v spavnico derejo, najdejo duhovnikovo telo na kolenih enako človeku molečemu, na tleh pa berejo te besede zapisane: „Ljudstvo Aleksandriško! ne sodite pred časom, počakajte, da Gospod pride, kateri bo vse sodil.“

Kristjani! glejte, sveti duhovnik se ni dal zavoljo krivih sodeb od svojega pobožnega djanja odverniti. Njemu je bolj pri srcu bilo nesrečno žensko pred grehom varovati, nje dušo rešiti, kakor pa da bi bil na to pomaral, kaj ljudje govoré. In ti človek boš svojo dušo zanemarjal, da ljudem dopadeš? Ako na ljudi gledaš, nisi prijatelj Kristusov in v srcu nikdar miru ne boš imel. — Vi pa jezičniki in prederzni sodniki! ne pozabite besed sv. Pavlja: „Ne sodite pred časom, marveč poterpajte, dokler Gospod pride, on bo vse pravično sodil.“

2. Pomislimo: kaka škoda za dušo, ako se kdo v življenji le po sodbah ljudi ravna.

Vsako dobro delo, ki ga kristjan v obziru na čast božjo doprinese, bodisi še tako majhno, ima pred Bogom vrednost in duši v zveličanje hasne. Ta je vesala resnica svete vere, ktero je sam Jezus poterdil, ko je ubogo vdovo pohvalil, ki je v puščico dva denarca vergla. — Pa pazite na nasprotno: Vsako delo, bodisi samo na sebi še tako dobro, pobožno, obilno, ako ga človek brez obzira na božjo čast, samo iz želje ljudem dopasti, doprinese, nima

pred Bogom nobene vrednosti in duši za zveličanje čisto nič ne koristi. To resnico je tudi sam Jezus učil rekoč: „Glejte, da svojih dobrih del ne delate-pred ljudmi, da bi vas videli, sicer ne bote imeli plačila pri svojem Očetu, ki je v nebesih“. In od tistih, kateri dobre dela opravljajo zatorej, da bi od ljudi hvaljeni bili, naravnost reče: „Resnično, vam povem, prijeli so svoje plačilo.“ (Mat. 6, 1—2. človeška hvala, kar so iskali, je njih plačilo. Glejte, kaka škoda za dušo, ako se človek v življenji le po sodbah ljudi ravna; on marsikaj dobrega stori, pa za zveličanje mu stvarice ne koristi; zatorej uči sv. Bazilij, „da želja ljudem dopasti je tatica dobrih del in pa sovražnica naših duš.“ Pa ne samo to, marveč ta napaka še dalje sega. Večkrat se godi, da kako delo v božjem namenu počneš, pa med delom ti na misel pride, koliko človeške hvale boš za to dobil; ali pa ti vse delo v pobožnem namenu opravljaš, pa, ko si ga doveršil, skerbno gledaš, da bi te kdo za tvoj trud pohvalil. Glej, ti na tak način vse duševno zasluženje na enkrat za dim človeške hvale prodaš in pred Bogom s praznimi rokami stojiš. Prerok Agej ti to pove, ker pravi: „Položite svoje serca na svoje pota. Vi ste veliko sejali, pa malo v žitnico spravili; vi ste jedli, pa niste bili nasiteni; vi ste pili, pa žeje niste ugasnili, vi ste se odevali, pa niste gorki postali, in kdor je plačilo nabiral, ga je v luknjast sod deval“ 1, 5. S temi besedami je hotel reči, da, kdor s svojimi djanji le človeško čast išče, njegova duša lačna, žejna, brez milosti in večnega plačila ostane. Zatorej je mili Jezus svetoval, „da, kedar ubogajme daješ, naj ne ve tvoja levica, kaj dela tvoja desnica; in kedar moliš, moli svojega Očeta na skrivnem. (Mat. 6, 3. 6.) S tem je opominjal, varovati se lastnega dopadanja in človeške hvale, ter se nikakor ravnati po sodbah ljudi.

V nekem samostanu so mlajši mnihbi posel imeli vsakdan eno canjico splesti, ktere so prodajali, da so se redovniki ložeje preživljali. Mlad minih splete nek dan dve, ter nju obesi pred celico samostanskega predstojnika sv. Pahonija, misleč, da bo pohvalo dobil. Sveti mož pa, ko spozna njegov namen, zdihne: Glejte človeka, kateri je ves svoj dnevni trud satanu daroval, ker mu je bilo bolj mar za človeško pohvalo nego za čast božjo. Zatorej mladega minihja oestro pokara, mu za pokoro naloži, da, ko so redovniki obedovali, je moral na sred obednice z obojima canjicama na herbtu stati in jih prositi, naj bi za-nj molili, ker je pri spletenji teh canjic bolj na človeško hvalo kakor na božje kraljestvo mislil. Zadnjič ga sv. Pahonij v njegovo celico za pet mesecev zapre, mu da samo vode, suhega kruha in nekoliko soli za vsakdanji živež, mu veli za ves čas dve canji na dan spletati. (Surius in vita Pachorii.)

Glejte, kako so sveti možje dušno škodo obžalovali, v katero se spravi kdor se v življenji le po človeških sodbah ravna. Oh! koliko take škode je marsikteri izmed mojih poslušalcev že podjel! Zatorej bratje! delajmo dobro, pa ne zavoljo ljudi; varujmo se

greha, pa tudi ne zavoljo ljudi; opravljajmo zvesto svoje vsakdanje dolžnosti, pa ne zavoljo ljudi; živimo čednostno, pa ne iščimo posvetne hvale. Jezusu bodi ves naš trud in pot darovan, Njemu naše serca posvečene, Njemu v večno čast in slavo vsi dnevi našega življenja sporočeni.

3. Pomislimo: kako strašno razžaljenje božje je, ako človek Boga zapusti, da ljudem dopade.

„Gospod Bog je vse za svojo čast vstvaril.“ (Prip. 16, 4.) „On svoje časti nobenemu ne da.“ (Izaija 42, 8.) Pred vsemi drugimi stvarmi pa je človeške otroke s pametjo obdaril, naj bi mu večno hvalo dajali; zatorej beremo tolikokrat v sv. pismu, zlasti v Davidovih psalmih: „Vsi narodi in vse ljudstva svetá častite Boga, povelečujte njegovo ime, prepevajte mu večno slavo“. Kdor pa le na ljudi gleda, in svoje djanje tako obravnuje, da le svetu dopade, Bogu dolžno čast krade; in to je strašno razžaljenje božje. Nihče ne more dvema gospodoma služiti, svetu in Bogu. „Priateljstvo tega sveta, uči sv. Jakob, je sovraštvo do Boga. Kdorkoli tedaj hoče biti prijatelj tega sveta, postane sovražnik božji“. (Jak. 4, 4.) Ne pozabite teh besed, vi kateri pravite: sem se bal temu in temu zameriti, zatorej sem raji dovolil v to in to nerednost; ali pa ti, ki praviš: nisem prišel toliko časa k spovedi, ker sem se bal, da bi me bili ljudje videli in se mi posmehovali: „Kdor se mene in mojih besed sramuje, tega se bo tudi Sin človekov sramoval, kedar bo prišel v svojem Očetovem in svetih angeljev veličanstvu“. Tako žuga sam Jezus vsem, kateri iz strahu pred ljudmi kako sveto djanje opusté. Tistega pa, kateri ljudem dopasti celo v kako napako doveli, Gospod Bog naravnost zakolne rekoč: „Preklet bodi, kdor v človeka zaupa in se naslanja na ramo meseno.“ (Jerem. 17, 5.)

Glejte Adama, prvega človeka; da svoji tovaršici Evi dopade, vzame z njene roke prepovedani sad, ne pomara na božjo zapoved, in ga vžije. Prekletstvo, ki ga Gospod zatorej izgovori, zadene ves človeški rod, pekel se za Adamove otroke odpre in nebesa se zaklenejo, dokler jih po 4000 letih mili Rešenik s križem spet razklene. Tako strašno žaljenje božje je, Boga zapustiti, da se ljudem dopade.

Oh ljubeznjivi Jezus! ti si božji pravici zadostil za Adamovo pregreho, ker si na svetu popolnoma le čast svojega nebeškega Očeta povelečaval in človeške otroke učil vselej le Bogu živeti ter „se ne bati teh, kateri telo umoré in potem nimajo kaj storiti; marveč bati se tistega, kateri, ko je umoril, ima oblast vreči v pekel.“ (Luk. 12, 5—6.) Večna ti hvala! Pa milo ti morem tožiti, da današnji kristjani si sami nebesa zapirajo, ker po tvojem izgledu in nauku ne živijo. Ali kaj ti bom tožil, saj ti sam poznaš take nesrečneže, kateri ljudem dopasti tvojemu nebeškemu Očetu dolžno čast kradejo. Ponižno te molim, razsvetli jim um, razjasni jim pamet, naj bi spoznali, da so le za Boga vstvarjeni in zatorej

na svet postavljeni, da bi Bogu čast dajali ne pa svetu služili in ljudem se prilizovali. — Vi pa moji bratje! za vselej si zapomnite: 1. Kdo so tisti ljudje, katerih sodb se bojite; oni so najslabši kristjani; 2. kaka škoda za vaše duše, ako se po sodbah takih ljudi ravirate; 3. kako strašno razžaljenje božje je, če Boga zapustite, da ljudem dopadete.

Sklep.

Preserčni rojaki! Kdor Jezusu zvesto služi, mu je clo malo mar, kako ga svet sodi. — Vi ste, kar ste, in karkoli ljudje od vas govoré, to vam pred Bogom nobene vrednosti ne da. Hvala ljudi vas ne stori bolj svetih, in njih zaničevanje tudi ne večih grešnikov; naj ljudje vaše djanje sodijo ali po dobrem ali po slabem, to pred Bogom čisto nič ne velja, vaše dela le Bog prav pozna in plačilo za nje vam odkazuje. Čemu torej na ljudi gledati? čemu bi za njih sodbe marali? čemu se po njih govorjenji ravnali? Pred večnega sodnika bo moral vsak sam stopiti, in nobeden, ki nas je v življenji hvalil, ne bo ondi naš besednik, tudi ne, kdor nas je na tem svetu zaničeval, naš tožitelj. Čemu tedaj se ljudem prilizovati? Čemu se jih bati?

Jezus Kristus je naš edini učenik, dobrotnik, ljubitelj. Če njemu dopademo, smo vsem dopadli; če njemu ne dopademo, je vse zgubljeno. Pustimo na strani svet in vse, kar je na svetu, ter milemu Jezusu zvesto služimo, da nam bo po naši smerti milost storil in nas sprejel v večne nebeške stanovanjšča. Amen.

Pridiga za I. sv. obhajilo.

(Veseli dan za Jezusa, otroke in starše; gov. G. J.)

„To je dan, kterega je Gospod naredil.“
(Ps. 117, 24.)

(Dalje.)

Zraven tega je tudi to, da so otroci, še nedolžni. V sv. pismu beremo, da se je Bog v raju z Adamom in z Evo kakor oče z svojimi otroci sprehajal in se ljubeznjivo z njima pogovarjal. To je bila velika milost. In kaj ju je te milosti vredna storilo? Nedolžnost njunega serca. Beremo tudi v sv. evangeliju, da je Jezus posebno otroke ljubil, jih v naročje jemal in jih blagoslavljal. In kaj jih je te časti in ljubezni vrednih storilo? Njih nedolžnost in nepopačenost. In tudi dandanes še Gospod ljubi nedolžne in čiste duše, in mu je veliko veselje, če se pri sv. obhajilu z njimi skle-

niti more. Res je, da so tudi ljubi otroci svoje serce omadeževali z otroškimi napakami in grehi, pa upam, da ste jih z odkritoserčno in skesano spovedjo očistili in ste ga vredno sv. Obhajilu skerbno pripravili. O kakošno veselje za božjega prijatelja čistih, duš, če danes to nedolžnost pri svoji sv. mizi nad vami najde! O Jezus, vlij v njih še rahlo serce teh otrok duha prave pobožnosti, in ohrani jih celo življenje v njih prvi gorečnosti, da bodo tvojemu božjemu sercu zmiraj tako veselje napravljali kakor danes, in da jih boš zmiraj tako ljubiti mogel, kakor jih danes ljubiš!

2. Danešnji praznik je tudi praznik največje časti za vas, ljubi otroci. Povedal sem vam že, da je Jezus v svojem življenju na zemlji otroke tako ljubil, da jih je v naročje jemal in blagoslovljal. Danes vam skazuje še veliko večjo čast. Ne le, da vas k sebi kliče, ampak on hoče celo k vam se približati, v vaše serce priti, v njem svoj sedež postaviti in vam vso obilnost svoje milosti podeliti. Veste, da je Jezusov ljubljani učenec sv. Janez pri zadnji večerji s svojo glavo na božjem sercu svojega učenika sloneti smel. Danes bote vi še veliko večje milosti deležni. Jezus sam hoče danes v vašem sercu počivati. In kdo je ta, ki vas tolike milosti vrednih ima? Edinorojeni Sin božji je, Bogu Očetu popolnoma enak, kateremu je dana vsa oblast v nebesih in na zemlji, katerega nebeški duhovi ponižno molijo, hvalijo in častijo. On stopi s trona svojega veličastva, da bi k vam, svojim revnim stvarcem, prišel in se z vami popolnoma zedinil. Odloži bliščobo svojega veličastva, poniža se še enkrat in še bolj kakor nekdaj, sprejme ne človeške, ampak krušno podobo, da bi vas ne bleščil in prestrašil s svojo svetlobo; majhen postane, da se vam malim izroči. Kako čudovita čast in gnada!

(Konec prihodnjič.)

Družba sv. Mohora.

Od nekdaj sta bila imena sv. Cirila in Metoda Slovanom sveta in častitljiva. V hvaležni spomin, da sta onadva narod slovenski potegnili iz paganskih temin, mu prižgala luč zveličavne vere in Slovanom odperla pot do prave omike, stavili so njima posebne cerkve, kjer se njuna čast in slava oznanuje od roda do roda; stavili so njima iz medi in marmorja krasne spomenike in podobe na tergih, na cestah, v svetiščih ali drugih javnih mestih, ali so ju pobožno počastili s tem, da so se zbirali pod njunim varstvom v posebno bratovščino sv. Cirila in Metoda imenovano. Vendar najlepší in neumerljivi spominek so našima aposteljnom postavili sedanjí poglavar katoliške cerkve, papež Leo XIII. V znamenitem

pastirskem listu, katerega so dne 30. septembra t. l. objavili patriarhom, pervakom, nadškofom in škofom vesoljnega katoliškega sveta, živo in navdušeno proslavljajo življenje in delovanje sv. Cirila in Metoda, njuno terpljenje, njune čednosti in zasluge za razširjanje sv. vere in kerščanske omike; zapovejo, da se zanaprej po vesoljnem katoliškem svetu god slovenskih aposteljnov obhaja dne 5. julija in naročujejo, naj se ne samo slovanski narodi priprošnji svojih blagovestnikov, temveč da dandanes vsi verni molijo in prosijo k sv. Cirilu in Metodu, „da po svoji mogočni milosti pri Bogu po vsem Jutrovem kerščansko cerkev branita, katoličanom prosita stanovitnost, razkolnikom pa voljo, da se s pravo cerkvijo spravijo in zedinijo.“ Sv. Očetu je veliko ležeče na tem, da se ta poslanica med ljudstvom kar se da razširja. To naročijo škofom v okrožnici sami, to željo so papež še posebej razodeli duhovnikom slovanskega zavoda sv. Jeronima v Rimu. Odbor družbe sv. Mohora ne bi spolnil svoje dolžnosti, ako bi preziral papeževega naročila. Če kateri slovenski zavod, tako je ravno družba sv. Mohora po svojem namenu poklicana in po številu udov pripravna, velevažno papeževo pismo v tisočerihih iztisih razširjati med Slovenci. To se ima po odborovem sklepu dne 5. t. m. zgoditi že prihodnje leto. Udom je namenjena za leto 1881 med drugimi posebna knjiga, ki bode obsegala papeževo okrožnico s potrebnimi pojasnili in obširen životopis slovanskih aposteljnov sv. Cirila in Metoda. Knjigo spisuje naš veleccenjeni starosta, g. žup. Matija Majar.

Ker odboru Cecilijinega pevskega društva v Ljubljani ni bilo mogoče, rešiti dano besedo t. j. vsled zagotovila do 1. avgusta tega leta vsaj polovico za tisk popolnoma pripravljenega rokopisa za „Pesmarico“ poslati, prisiljen je odbor družbe sv. Mohora, izdavanje „Pesmarice“ zopet odložiti; namesto v Vabilu pogojno napovedane „Cecilije“ bodo po odborovem sklepu družbeniki prihodnje leto prejeli priljubljene: „Smarnice“ pod imenom: „Hoja za Marijo Devico“ ali posnemanje Marijinih čednost. Č. g. pisatelj Balt. Bartol, dosl. župnik, je odboru to knjigo priporočal tako-le:

„Pošljem Vam v pregled slovensko prestavo iz nemške tu pridjane knjižice: „Nachfolge Marien's“ — če bi bila Vam všeč za natis v prid udom Mohorjeve družbe.

Gledé tvarine je gotovo, bi rekel, izverstna, vseskozi praktična za lepo kerščansko življenje. Vsako poglavje, katerih je dva in štirideset, obdeljuje kako lepo Marijno čednost in jo nam — njenim otrokom — predstavlja v izgled in posnemo. — „Hoja za Jezusom“ imamo v slovenskem jeziku, zakaj bi ne imeli tudi „Hoja za Marijo“, ki je za Jezusom najpervi izgled vsih čednost?

Ne bojim se, da bi ne bilo vstreženo Mohorjevim udom s to knjižico, ker marsikteri jo bo nosil v žepu kot „Vade mecum“ ter mnogokrat pogledal v njo.

Služila bode lahko nekterim gospodom za „Šmarnice“, drugim kakor kmetiškim ljudem in enako učencem, ki le majhino knjižico radi v cerkev jemljó, bo kakor nalašč, ker ni le podučna temuč tudi molitvena knjižica. Tudi se je nadjati, da jo bodo delili častiti gospodje pridnim učencem in učenkam ob koncu šolskega leta v darilo.

Knjiga se bode tiskala v priročni mali obliki. Udom, kateri želijo „Šmarnice“ vezane v roke dobiti, bode tiskarna po najnižji ceni to priskerbela. Vezala pa se bode knjižica samo v platno; veznina je določena za iztis, vezan v platno brez zlate obreze na 35 kr. v platno z zlatim obrezkom na 45 kr.

Duhovniške zadeve.

Kerška škofija. Čč. gg. korarja: Rebernik Jakob, stolni dekan in Rauscher Jan., stolni župnik, oba hišnega prelata sv. očeta papeža, sta obhajala zlate meše; pervi 7. novembra v svoji rojstni fari Žrelcu, drugi pa 24. oktobra v stolni cerkvi v Celovcu. Oba gg. zlatomešnika sta na duhu in truplu še zdrava in krepka. Bog nju še dolga leta taka ohrani! — Č. g. prošt in fajm. v Tinjah, Lorenc Serajnik, je svojevoljno prosil za faro sv. Miklavža v Belace in jo dobil. Č. g. Spitzer Jož. je dobil kanonikat v Brežah, s katerim je združena fara Kozjak. Č. g. Rajner Jan., župn. v Steuerbergu, se poda zavoljo bolehnosti v pokoj.

Ljubljanska škofija. Č. g. Rihard Frank je imenovan za kanonika v Novem mestu; Č. g. Mogolič, fajmošter v Št. Lampertu gre v stalni pokoj. — Vmeščena sta bila čč. gg. fajmoštra: Zorman Ant. za Nevlje, in Pogorelec za Kolovrat. Č. g. Špendal Franc pride iz Cirkelj za I. kaplana in administratorja v Teržič, č. g. Knific Feliks iz Ribnice za beneficiata v Vipavo, č. g. Moré Anton iz Grada (Bleda) za kaplana v Ribnico. — Umerlj je preč. g. stolni korar Hillmayer Jož. 81 let star. R. I. P.!

Lavantinska škofija. Č. g. Herg Lovre, župnik v Lembahu, iskren narodnjak, je od presv. cesarja izvoljen za stolnega korarja v Mariboru. Živio! Č. g. Dornik Gašp., župnik pri Novi štifti, gre v pokoj. — Č. g. dr. Lav. Gregorec, profesor v bogoslovskem semenišču in slavni vrednik „Slov. Gospodarja“ je odstavljen od svoje profesure. Ta žalostna novica je kakor strela iz vedrega neba treščila med Slovence, pa osupnila, ožalostila in spodburila duhovnike in lajke. Vsi smo bili veseli, da se je znana Kljunova pravda v Ljubljani zravnila in potihnila; sedaj se pa še hujši ogenj vname v Mariboru in nastane v veselje in ploskanje liberalnih nevernikov omiljevanja vredna pravda, ki bode svojo pot našla v Solnigrad in Rim. Bog se usmili!

Terzaška škofija. Prestavljeni duhovniki so: Č. g. Jelusič

Raimund gre za duh. pomočnika v Buzet. Č. g. Dragovina Jan. gre za provizorja v Lovran. Zobac Peter gre za duh. pomočnika v Grizinian. Flegar Jož. gre za provizorja v Gologorico. Dekleva Blaž gre za župnega upravitelja v Hum. Germ Ign. je postal župnik v Sterni. — Umerl je Pasič Franc, župnik v pokoju v pokoju v Pitnju. R. I. P.!

Vabilo.

Skoraj bode spet eno leto pri kraju in „Slovenski Prijatelj“ nastopi svoj trideseti tečaj. Lepa starost! Hvala Bogu in čč. gg. naročnikom, da so temu časniku pomagali do tako visoke starosti! Nadjaje se božje pomoči in podpore zvestih naročnikov stopi „Slov. Prijatelj“ v novo leto 1881. Prizadeval si bode tudi v prihodnjem letu prijateljem in podpirateljem svojim lepo potreči. Donašal bode:

1. Pridige za vse nedelje in praznike cerkvenega leta, postne pridige, govore pri raznih cerkvenih svečanostih in pridige za Slovencem bolj znane in priljubljene svetnike in svetnice božje. Vse te pridige je spisal in govoril slavní rodoljub in pridigar č. g. Jožef Rozman, častni korar in dekan v Konjicah.

2. Osnove, bolj obširne, premišljevanja, ki se lahko porabijo za pridige. To sem kupil iz zapuščine slovečega spisatelja in gorečega pridigarja, č. g. lacarista F. J. Kafol-a.

3. Šolske katekeze, ktere so se leta 1878 začele za take šolarje, kterim se že večí katekizem v roke poda, po kterem se morajo iz glave učiti. Te katekeze podaja tudi č. g. Mraz Tomaž, župnik v Vuhretu lavantinske škofije. Osnovane so po našem za avstrijsanske šole predpisanem katekizmu. Jezik je otroškim potrebam primeren, jasen, lahko razumljiv, vselej slovniško pravilen in sveti reči dostojen. Novi naročniki dobijo vseh do zdaj izdanih pol čisto zastonj.

4. Duhovske zadeve od vseh naših slovenskih škofij: Kerske, Ljubljanske, Goriške, Teržaške in Lavantinske.

5. Od družbe sv. Mohora vse oklice in vabila.

Še nekatere prošnje:

1. Povsod se naročnina plačuje popred; naj se toraj tudi meni popred pošlje pred novim letom. Pervi list leta 1881 pošljem vsem sedanjim čč. gg. naročnikom, pa lepo prosim, naj vsak, kdor „Slov. Prijatlja“ leta 1881 ni volje več sprejemati in plačevati, blagovoljno na nadpis zapiše besedo „retour“ in ga pošlje v Celovec nazaj. Tako vsaj vem, koliko iztisov potrebujem.

2. Mislim, da so čč. gg. naročniki po večletni skušnji prepričani, da zastran iztirjevanja naročnine nikomur sile ne delam, da čakam in čakam pri nekterih leta in leta. Veliko naročnine mi je že po tem takem šlo v zgubo. Zatorej sem letos prisiljen nekatere čč. gg. naročnike lepo prosil, naj svoj dolg poravnajo. Veselo in hvaležno povem, da je precej gospodov prošnjo mojo uslišalo, — preserčna jim hvala! Pa vendar moram tudi žalosten povedati, da od nekterih gospodov ni ne duha ne sluha. Spet jih toraj lepo prosim, naj dotični čč. gg. naročniki svoje dolgove vsaj enkrat poplačajo ali vsaj naznanijo, ali in kdaj jih mislijo poravnati.

Prisiljen sem očitno povedati, da je pri meni več kot 100 naročnikov po 3, 4, 10 let na dolgu, kar je lep denar; izdajatelj in vrednik mora tiskarnino in poštnino, včasih tudi darila plačevati brez odloga.

3. Vsaka preselitev katerega koli naročnika naj se mi naznani, da vem napis prenarediti, saj ni treba za to beliča plačati ne pri meni, ne na pošti, ako se odpert list pošlje. Jaz nisem dolžen, številke „Slov. Prijatlja“ po dva-trikrat pošiljati, poštnino plačevati, cele tečaje tergati in pomanjkljive narejati. Veliko manj časa in truda bi jaz imel, ako bi čč. gg. naročniki blagovolili v pismu, v katerem mi

svojo preselitev naznanjajo, tudi pristaviti in povedati staro poštno postajo, po kateri so dosedaj moj list dobivali.

Dajem še slednjič na znanje, da imam še precej iztisov obširnih, občno pohvaljenih keršanskih nauk. Zvezki, ki jih imam, so ti-le in veljajo:

Zvezek od „cerkvenih zapoved“, 21 tiskanih pol, velja 1 gold.

Zvezek od „ssv. zakramentov“, 81 tiskanih pol, velja 4 gold.

Zvezek od „blagoslovil“, 22 tiskanih pol, velja 1 gold. 20 kr.

Zvezek od keršanske pravice: „Varuj se hudega“ obsega 42 tiskanih pol, in velja 2 gold.

Zvezek od „Stori dobro“, 81 tiskanih pol, velja 4 gold.

Vsak zvezek je za se popolnoma celota in posebej mehko vezan.

Prosim, da si čč. gg. duhovniki podvizajo kupovati te izverstne keršanske nauke: Ne bode jim žal za denar — gotovo ne! — Tudi imam še precej iztisov od moje knjige, od ktere lahko rečem, da mi ni še v roke prišla taka knjiga v nobenem jeziku. „**Jedro**“ ali „ves keršanski nauk“ v 70 keršanskih naukih. Ta knjiga je tako-le osnovana: Najprej so drobno tiskani prašanja in odgovori, kakor se nahajajo v Ljubljanskem katekizmu. Potem je kratek „Vvod“, v katerem se stari že znani kerš. nauk kratko ponavlja in novi za ta keršanski nauk odločeni naznanja. Sedaj pride „Razlaga“, ktera donaša dokaze iz sv. pisma, cerkvenih učnikov, zgodovine itd., vpleta vmes mične pripovedi, in serčne opomine, naj bi kristjani po teh naukih tudi živeli. Na koncu pride „Sklep.“

V „Jedru“ ne manjka nobene verske resnice; post. tudi od „Marijinega brezmadežnega spočetja“, „od papeževe nezmotljivosti“ itd. je tam govor.

Iz tega vsakdo lahko sprevidi, da se ta knjiga dokaj lepo poda za kerš. nauke v cerkvi, za nedeljske šole, pa tudi za toliko potrebne in priporočane kateketične pridige.

Torej bodi „Jedro“ vsem duhovnikom, vsem keršanskim učiteljem in staršem, gospodarjem in gospodinjam serčno in goreče priporočeno!

Slednjič imam na prodaj tudi „Kazalo“ za vse zvezke obširnih keršanskih nauk, katero pride čč. gg. naročnikom gotovo prav po godu. Velja 10 kr.

Tudi imam še nekaj iztisov „Šolskih katekez“ za pervence, ktere je tako izverstno spisal č. g. župnik T. Mraz v Vuhretu. Obsegajo 15 pol in veljajo 1 gold.

„Slov. Prijatelj“ za l. 1881 velja 4 gold.; naročnina naj se pošilja meni po nakaznicah. Z Bogom!

Andrej Einspieler.

založnik in vrednik.

„Kres“, leposloven in znanstven list, je ustanovljen. Izhajal bode v prijaznej obleki in obliki v mesečnih zvezkih na 3—4 polah začetkom vsakega meseca počenši od novega leta 1881.

Kres velja na leto 4 gold., na polleta 2 gold. in se tudi lahko po zvezkih v knjigarnah kupuje.

Na razposlani poziv se je do zdaj že toliko gradiva nabralo in toliko sodelavcev oglasilo, da bode mogoče Kresov načrt in namen dobro izpolnjevati. Uredništvo in založništvo si bode prizadevalo svoje zaupanje in udanost, ki jo vživa pri slovenskem občinstvu djanstveno opravičiti, prepuščajoč sodbo o vrednosti Kresovih spisov slovenskemu razumništvu.

S temi besedami se obračamo do vseh Slovencev s prošnjo, naj blagovolijo naše podvzetje gmotno in duševno podpirati.

Naročba se naj od danes naprej pošilja na založništvo in opravništvo Kresovo, to je tiskarnici družbe sv. Mohora, rokopisi pa, ki se bodo po mogočosti odškodovali, dr. Jakobu Sketu v Celovec.

V Celovci, 15. novembra 1880.

Uredništvo in založništvo.